

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (veľká komora)

zo 6. októbra 2021 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Právny štát – Účinná súdna ochrana v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje právo Únie – Článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZFEÚ – Zásada neodvolateľnosti a zásada nezávislosti sudcov – Preradenie sudcu všeobecného súdu bez jeho súhlasu – Odvolanie – Rozhodnutie o zamietnutí z dôvodu neprípustnosti, prijaté sudcom Sąd Najwyższy (Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych) [Najvyšší súd (senát pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné), Poľsko)] – Sudca vymenovaný prezidentom Poľskej republiky na základe uznesenia Štátnej súdnej rady, napriek súdnemu rozhodnutiu nariaďujúcemu pozastavenie platnosti tohto uznesenia až dotedy, kým Súdny dvor nevydá rozsudok v prejudiciálnom konaní – Sudca, ktorý nie je nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom – Prednosť práva Únie – Možnosť považovať takéto rozhodnutie o zamietnutí za neplatné“

Vo veci C-487/19,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Sąd Najwyższy (Izba Cywilna) [Najvyšší súd (občianskoprávny senát), Poľsko] z 21. mája 2019 a doručený Súdnemu dvoru 26. júna 2019, ktorý súvisí s konaním:

W.Ż.

za účasti:

Prokurator Generalny zastępowany przez Prokuraturę Krajową, pôvodne Prokurator Prokuratury Krajowej Bożena Górecka,

Rzecznik Praw Obywatelskich,

SÚDNY DVOR (veľká komora),

v zložení: predseda K. Lenaerts, podpredsedníčka R. Silva de Lapuerta, predsedovia komory A. Prechal (spravodajkyňa), M. Vilaras, E. Regan, M. Ilešič, L. Bay Larsen, A. Kumin a N. Wahl, sudcovia D. Šváby, S. Rodin, F. Biltgen, K. Jürimäe, C. Lycourgos a N. Jääskinen,

generálny advokát: E. Tančev,

tajomník: M. Aleksejev, vedúci oddelenia,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 22. septembra 2020,

* Jazyk konania: poľština.

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- W.Ż., v zastúpení: S. Gregorczyk-Abram a M. Wawrykiewicz, advokaci,
- Prokurator Generalny zastępowany przez Prokuraturę Krajową, v zastúpení: R. Hernand, A. Reczka, S. Bańko, B. Górecka a M. Słowińska,
- Rzecznik Praw Obywatelskich, v zastúpení: P. Filipek a M. Taborowski,
- poľská vláda, v zastúpení: B. Majczyna, S. Żyrek a A. Dalkowska, splnomocnení zástupcovia,
- Európska komisia, v zastúpení: K. Herrmann, P. Van Nuffel a H. Krämer, neskôr K. Herrmann a P. Van Nuffel, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 15. apríla 2021,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 2, článku 6 ods. 1 a 3, ako aj článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ, článku 267 ZFEÚ a článku 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci konania iniciovaného sudcom W.Ż., týkajúceho sa uznesenia, ktorým Krajowa Rada Sądownictwa (Štátna súdna rada, Poľsko, ďalej len „KRS“) rozhodla o zastavení konania o sťažnosti podanej W.Ż. proti rozhodnutiu predsedu Sąd Okręgowy w K. (Krajský súd K., Poľsko), ktorým tento nariadil preradenie W.Ż. z jedného oddelenia na druhé oddelenie tohto súdu (ďalej len „sporné uznesenie“), pričom ide o uznesenie, proti ktorému W.Ż. podal odvolanie na Sąd Najwyższy (Najvyšší súd, Poľsko), a k samotnému odvolaniu bol pripojený návrh na vylúčenie všetkých sudcov tvoriacich Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych (senát pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné, Poľsko), ktorému prináleží preskúmanie uvedeného odvolania.

Poľské právo

Ústava

- 3 Podľa článku 7 Ústavy:
„Orgány verejnej moci konajú na základe a v medziach zákona.“
- 4 Článok 10 Ústavy stanovuje:
„1. Politický režim Poľskej republiky je založený na oddelení a rovnováhe medzi zákonodarnou, výkonnou a súdnou mocou.“

2. Dolná komora parlamentu a senát vykonávajú zákonodarnú právomoc. Prezident republiky a Rada ministrov vykonávajú výkonnú právomoc. Súdny vykonávajú súdnu právomoc.“

5 V článku 45 ods. 1 Ústavy sa uvádza:

„Každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo a verejne prejednaná príslušným, nezávislým a nestranným súdom bez zbytočných prietahov.“

6 Článok 60 Ústavy stanovuje:

„Poľskí občania požívajúci všetky svoje občianske práva majú právo na prístup k verejným funkciám za rovnakých podmienok.“

7 Podľa článku 77 ods. 2 Ústavy:

„Zákon nemôže nikomu zabrániť v tom, aby si svoje slobody a práva, ktoré boli porušené, uplatnil v súdnom konaní.“

8 Na základe článku 179 Ústavy:

„Sudcov vymenúva prezident republiky na návrh [KRS] bez časového obmedzenia.“

9 Článok 184 Ústavy stanovuje:

„[Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd, Poľsko)] a ostatné správne súdy preskúmajú v rámci medzi stanovených zákonom činnosť orgánov verejnej moci. ...“

Nový zákon o Najvyššom súde

10 Dňa 20. decembra 2017 podpísal prezident republiky ustawa o Sądzie Najwyższym (zákon o Najvyššom súde) z 8. decembra 2017 (Dz. U. z roku 2018, položka 5, ďalej len „nový zákon o Najvyššom súde“). Tento zákon nadobudol účinnosť 3. apríla 2018.

11 Novým zákonom o Najvyššom súde sa okrem iného zriadil senát pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné v rámci Sąd Najwyższy (Najvyšší súd).

12 Podľa § 26 nového zákona o Najvyššom súde:

„Do právomoci [senátu pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné] patria mimoriadne opravné prostriedky, spory vo volebných veciach a spochybnenia platnosti národného referenda alebo ústavného referenda, konštatovanie platnosti volieb a referend, ďalšie verejnoprávne veci, vrátane sporov v oblasti ochrany hospodárskej súťaže, regulácie energií, telekomunikácií a železničnej dopravy, ako aj opravné prostriedky, ktoré smerujú proti rozhodnutiam Przewodniczy Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji [predseda Národnej televíznej a rozhlasovej rady, Poľsko] alebo sa nimi napádajú prietahy v konaniach na riadnych a vojenských súdoch, a rovnako aj na [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)].“

13 Článok 29 nového zákona o Najvyššom súde stanovuje, že sudcov Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) vymenúva prezident republiky na návrh KRS.

Zákon o KRS

14 Postavenie KRS je upravené v ustave o Krajovej Radze Sądownictwa (zákon o Štátnej súdnej rade) z 12. mája 2011 (Dz. U. z roku 2011, č. 126, položka 714), v znení neskorších predpisov, okrem iného ustava o zmanie ustawy o Krajovej Radze Sądownictwa oraz niektóрых innych ustaw (zákon, ktorým sa mení zákon o Štátnej súdnej rade a niektoré ďalšie zákony) z 8. decembra 2017 (Dz. U. z roku 2018, položka 3), a ustava o zmanie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektóрых innych ustaw (zákon, ktorým sa mení zákon o organizácii všeobecných súdov a niektoré ďalšie zákony) z 20. júla 2018 (Dz. U. z roku 2018, položka 1443) (ďalej len „zákon o KRS“).

15 § 37 ods. 1 zákona o KRS stanovuje:

„Pokiaľ sa na funkciu sudcu prihlásilo viac uchádzačov, [KRS] preskúma a vyhodnotí spoločne všetky podané prihlášky. V tejto situácii [KRS] prijme uznesenie obsahujúce jej rozhodnutia, pokiaľ ide o predloženie návrhu na vymenovanie do funkcie sudcu, vo vzťahu ku všetkým uchádzačom.“

16 Podľa § 43 tohto zákona:

„1. Uznesenie [KRS] sa stáva právoplatným, ak proti nemu nie je možné podať odvolanie.

2. Ak všetci účastníci konania nenapadli uznesenie uvedené v § 37 ods. 1, toto uznesenie nadobúda právoplatnosť vo vzťahu k časti obsahujúcej rozhodnutie o nepredložení návrhu na vymenovanie do funkcie sudcu účastníkov, ktorí nepodali odvolanie, s výhradou ustanovení § 44 ods. 1b.“

17 § 44 zákona o KRS stanovoval:

„1. Účastník konania môže podať odvolanie na [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)], v ktorom namietne protizákonnosť uznesenia [KRS], pokiaľ osobitné predpisy nestanovujú inak. ...

1a. V individuálnych prípadoch týkajúcich sa menovania do funkcie sudcu na [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)] je možné podať odvolanie na [Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd)]. V týchto veciach nie je možné podať odvolanie na [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)]. Odvolanie podané na [Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd)] nesmie byť založené na údajnom nesprávnom posúdení splnenia kritérií uchádzačmi, ktoré sa berú do úvahy pri rozhodovaní o predložení návrhu na vymenovanie do funkcie sudcu [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)].

1b. Ak všetci účastníci konania nenapadli uznesenie uvedené v § 37 ods. 1 v individuálnych veciach týkajúcich sa menovania do funkcie sudcu na [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)], toto uznesenie nadobúda právoplatnosť vo vzťahu k časti obsahujúcej rozhodnutie o predložení návrhu na vymenovanie do funkcie sudcu na [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)] a k časti obsahujúcej rozhodnutie o nepredložení návrhu na vymenovanie do funkcie sudcu toho istého súdu, pokiaľ ide o účastníkov konania, ktorí nepodali odvolanie.

...

3. Ustanovenia [Občianskeho súdneho poriadku]..., týkajúce sa kasačného opravného poriadku, sa uplatňujú na konania na [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)] a [Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd)]. Ustanovenia § 871 uvedeného zákona sa neuplatňujú.

4. V individuálnych veciach týkajúcich sa menovania do funkcie sudcu na [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)] sa rozhodnutie, ktorým [Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd)] zrušil uznesenie [KRS] o nepredložení návrhu na vymenovanie do funkcie sudcu na [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)], rovná prijatiu kandidatúry účastníka konania, ktorý podal odvolanie, na voľné miesto sudcu v rámci [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)], a to na miesto, pre ktoré sa ku dňu vyhlásenia rozhodnutia [Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd)] konanie na [KRS] neskončilo, alebo v prípade neexistencie takéhoto konania na ďalšie voľné miesto sudcu v rámci [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)], ktoré bude uverejnené.“
- 18 Odsek 1a § 44 zákona o KRS bol do tohto paragrafu vložený zákonom z 8. decembra 2017, ktorým sa mení zákon o Štátnej súdnej rade a niektoré ďalšie zákony, ktorý nadobudol účinnosť 17. januára 2018, a odseky 1b a 4 boli do uvedeného paragrafu vložené zákonom z 20. júla 2018, ktorým sa mení zákon o organizácii všeobecných súdov a niektoré ďalšie zákony, ktorý nadobudol účinnosť 27. júla 2018. Pred zavedením týchto zmien boli odvolania uvedené v odseku 1a podané na [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)] v súlade s odsekom 1 toho istého § 44.
- 19 Nálezom z 25. marca 2019 Trybunał Konstytucyjny (Ústavný súd, Poľsko) vyhlásil § 44 ods. 1a zákona o KRS za nezlučiteľný s článkom 184 Ústavy v podstate z dôvodu, že právomoc priznaná Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd) uvedeným odsekom 1a nebola odôvodnená ani povahou dotknutých vecí, ani organizačnými znakmi uvedeného súdu, ani s ohľadom na konanie uplatňované týmto súdom. V tomto náleze Trybunał Konstytucyjny (Ústavný súd) tiež uviedol, že toto vyhlásenie protiústavnosti „nevyhnutne vedie ku skončeniu všetkých prebiehajúcich súdnych konaní založených na zrušenom ustanovení“.
- 20 Následne bol § 44 zákona o KRS zmenený prostredníctvom ustawa o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz ustawy – Prawo o ustroju sądów administracyjnych (zákon, ktorým sa mení [zákon o KRS] a zákon o organizácii správneho súdnictva) z 26. apríla 2019 (Dz. U. z roku 2019, položka 914) (ďalej len „zákon z 26. apríla 2019“), ktorý nadobudol účinnosť 23. mája 2019. Odsek 1 tohto § 44 nanovo znie:
- „Účastník konania môže podať odvolanie na [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)], v ktorom namietne protizákonnosť uznesenia [KRS], pokiaľ osobitné predpisy nestanovujú inak. Odvolanie nie je možné podať v individuálnych veciach týkajúcich sa vymenovania do funkcie sudcu na [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)].“
- 21 Okrem toho § 3 zákona z 26. apríla 2019 stanovuje, že „konania o odvolaniach, ktorými sa napádajú uznesenia [KRS] v individuálnych veciach týkajúcich sa vymenovania do funkcie sudcu na [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)] a ktoré boli podané a nerozhodlo sa o nich pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, sa zo zákona zastavujú“.

Zákon o organizácii všeobecných súdov

- 22 Ustawa – Prawo o ustroju sądów powszechnych (zákon o organizácii všeobecných súdov) z 27. júla 2001, v znení neskorších predpisov (Dz. U. z roku 2019, položka 52), vo svojom § 22a stanovuje:

„....

4b Preradenie sudcu na iné oddelenie nepodlieha jeho súhlasu:

(1) v prípade preradenia na iné oddelenie, ktoré prejednáva veci patriace do rovnakej oblasti;

...

4c Ustanovenia § 4b bodov 1..., sa neuplatňujú na sudcu, ktorý bol v období troch rokov preradený na iné oddelenie bez jeho súhlasu. ...

5. Sudca alebo pomocný sudca, ktorého právomoci boli zmenené tak, že došlo k zmene okruhu jeho pracovných úloh, osobitne z dôvodu preradenia na iné oddelenie daného súdu, môže podať sťažnosť na [KRS] v lehote siedmich dní od pridelenia nových pracovných úloh. Sťažnosť nie je možná v prípade:

(1) preradenia na iné oddelenie, ktoré rozhoduje vo veciach patriacich do rovnakej oblasti;

...“

Občiansky súdny poriadok

23 Podľa § 49 ustawa – Kodeks postępowania cywilnego (zákon, ktorým sa zavádza občiansky súdny poriadok) zo 17. novembra 1964, v znení neskorších predpisov (Dz.U. z roku 2018, položka 1360) (ďalej len „Občiansky súdny poriadok“):

„... súd vylúči pre zaujatosť sudcu na jeho žiadosť alebo na žiadosť účastníka konania, ak existuje okolnosť, na základe ktorej by mohla vzniknúť dôvodná pochybnosť o jeho nestrannosti v danej veci.“

24 § 50 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku stanovuje:

„Až dotedy, kým sa nerozhodne o návrhu na vylúčenie sudcu:

(1) sudca, ktorého sa návrh týka, môže naďalej vykonávať úkony v konaní;

(2) nie je možné prijať žiadne rozhodnutie ani opatrenie, ktorým sa končí konanie.“

25 V § 365 ods. 1 tohto Občianskeho súdneho poriadku sa uvádza:

„Právoplatné rozhodnutie je záväzné nielen pre účastníkov konania a súd, ktorý ho vydal, ale aj pre ostatné súdy, ďalšie orgány verejnej moci a správne orgány, a v prípadoch stanovených zákonom aj pre ďalšie osoby.“

26 § 388 ods. 1 uvedeného Občianskeho súdneho poriadku stanovuje:

„V prípade kasačného opravného prostriedku, pokiaľ výkon rozhodnutia môže spôsobiť účastníkovi konania nenapraviteľnú ujmu, súd druhého stupňa môže odložiť výkon napadnutého rozhodnutia až do skončenia konania o opravnom prostriedku... Rozhodnutie môže byť prijaté na neverejnom zasadnutí...“

27 Podľa § 391 ods. 1 tohto Občianskeho súdneho poriadku:

„Procesné normy uplatňujúce sa na súde prvého stupňa sa analogicky uplatňujú na konanie na súde druhého stupňa, pokiaľ neexistujú osobitné ustanovenia upravujúce toto konanie...“

28 V § 398²¹ Občianskeho súdneho poriadku sa uvádza:

„Procesné normy vzťahujúce sa na odvolanie sa analogicky uplatňujú na konanie na [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)], pokiaľ neexistujú osobitné ustanovenia upravujúce toto konanie...“

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

29 W.Ż. vykonáva funkciu sudcu na Sąd Okręgowy w K. (Krajský súd v K.). Predseda tohto súdu rozhodnutím z 27. augusta 2018 na základe § 22a ods. 4b bodu 1 zákona o organizácii všeobecných súdov rozhodol o preradení W.Ż. z oddelenia uvedeného súdu, na ktorom dovtedy zasadal, na iné oddelenie toho istého súdu.

30 Proti tomuto rozhodnutiu podal W.Ż. sťažnosť na KRS na základe § 22a ods. 5 uvedeného zákona. KRS sporným uznesením konanie o tejto sťažnosti zastavila.

31 Dňa 14. novembra 2018 podal W.Ż. proti spornému uzneseniu odvolanie na Sąd Najwyższy (Najvyšší súd), ktorý je súdom, v rámci ktorého má preskúmanie uvedeného odvolania pripadnúť senátu pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné. V tejto súvislosti však W.Ż. podal aj návrh na vylúčenie všetkých sudcov Najvyššieho súdu, z ktorých je zložený senát pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné, z prejednávania veci, a to z toho dôvodu, že vzhľadom na pravidlá vymenovania neposkytujú títo sudcovia požadované záruky nezávislosti a nestrannosti. Preskúmanie tohto návrhu prináleží Sąd Najwyższy (Izba Cywilna) [Najvyšší súd (občianskoprávny senát)], zasadajúcemu v zložení troch sudcov.

32 Pokiaľ ide o uvedené pravidlá vymenovania, vnútroštátny súd, t. j. Sąd Najwyższy (Izba Cywilna) [Najvyšší súd (občianskoprávny senát)], rozhodujúci v rozšírenom zložení siedmich sudcov, uvádza, že proti uzneseniu KRS č. 331/2018 z 28. augusta 2018, ktorým sa navrhlo prezidentovi republiky vymenovať dotknuté osoby do funkcie sudcu senátu pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné, boli na základe § 44 ods. 1a zákona o KRS podané odvolania na Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd, Poľsko) zo strany uchádzačov, ktorých KRS v tomto uznesení na vymenovanie nenavrhol.

33 Právoplatným rozhodnutím z 27. septembra 2018 Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd) na základe ustanovení § 388 ods. 1 v spojení s § 398²¹ Občianskeho súdneho poriadku, ako aj § 44 ods. 3 zákona o KRS nariadil odklad výkonu uznesenia č. 331/2018.

34 Napriek existencii uvedených odvolaní a uvedeného rozhodnutia vymenoval prezident republiky 10. októbra 2018 do funkcií sudcov senátu pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné určitých uchádzačov, ktorých KRS predložila v uznesení č. 331/2018.

35 Následne Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd) rozhodnutiami z 22. novembra 2018 prerušil konanie o odvolaniach, ktoré naň boli takto podané, až dovtedy, kým Súdny dvor nerozhodne o prejudiciálnych otázkach, ktoré mu položil tento istý vnútroštátny súd rozhodnutím z 21. novembra 2018 vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok z 2. marca 2021, A.B. a i. (Vymenovanie sudcov na Najvyšší súd – Opravný prostriedok)

(C-824/18, ďalej len „rozsudok A.B. a i.“, EU:C:2021:153), týkajúcej sa iného uznesenia KRS, ktorým boli prezidentovi republiky predstavené kandidatúry určitých osôb na účel ich vymenovania do funkcie sudcu občianskoprávneho a trestnoprávneho senátu Sąd Najwyższy (Najvyšší súd). Týmito otázkami sa Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd) pýtal v podstate to, či právo Únie bráni ustanoveniam, akými sú ustanovenia § 44 ods. 1a až 4 zákona o KRS.

- 36 Dňa 20. februára 2019 vymenoval prezident republiky do funkcie sudcu senátu pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné osobu, ktorej kandidatúru tiež navrhla KRS vo svojom uznesení č. 331/2018 (ďalej len „dotknutý sudca“).
- 37 Dňa 8. marca 2019 dotknutý sudca, rozhodujúci ako samosudca, bez toho, aby mal k dispozícii spis, ktorý sa vtedy nachádzal v dispozícii Sąd Najwyższy (Izba Cywilna) [Najvyšší súd (občianskoprávny senát)], zasadajúcemu v zložení troch sudcov, a bez vypočutia W.Ż. prijal rozhodnutie, ktorým odvolanie W.Ż. smerujúce proti spornému uzneseniu zamietol ako neprípustné (ďalej len „sporné rozhodnutie“).
- 38 Rozhodnutím z 20. marca 2019 Sąd Najwyższy (Izba Cywilna) [Najvyšší súd (občianskoprávny senát)], zasadajúci v zložení troch sudcov, uznal, že sporné rozhodnutie bolo prijaté v rozpore s § 50 ods. 3 bodom 2 Občianskeho súdneho poriadku, pričom zdôraznil, že toto ustanovenie bráni vydaniu rozhodnutia, ktorým sa končí konanie, pokiaľ sa nerozhodlo o návrhu na vylúčenie sudcu, podanom akýmkoľvek iným sudcom. V tomto istom rozhodnutí uvedený súd okrem toho konštatoval, že toto rozhodnutie porušuje práva na obranu W.Ż. v zmysle článku 45 ods. 1 Ústavy, článku 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podpísaného 4. novembra 1950 v Ríme (ďalej len „EDLP“), a článku 47 Charty, keďže uvedené rozhodnutie bolo prijaté súdom, ktorý nemal k dispozícii spis, a bez toho, aby sa W.Ż. mohol oboznámiť so stanoviskom prokurátora.
- 39 V tomto rozhodnutí uvedený súd tiež preskúmal otázku, či dotknutý sudca skutočne mal postavenie sudcu, pričom v prípade zápornej odpovede by bolo potrebné dospieť k záveru o právnej neexistencii sporného rozhodnutia. Takáto otázka je relevantná pre výsledok konania o vylúčení pre zaujatosť, prebiehajúceho na tomto istom súde, keďže v prípade potvrdenej existencie sporného rozhodnutia by toto konanie malo byť ukončené rozhodnutím o zastavení konania pre bezpredmetnosť, zatiaľ čo v prípade neexistencie tohto rozhodnutia by naopak bolo potrebné rozhodnúť o návrhu na vylúčenie podanom zo strany W.Ż. Za týchto okolností Sąd Najwyższy (Izba Cywilna) [Najvyšší súd (občianskoprávny senát)], zasadajúci v zložení troch sudcov, rozhodol o tom, že položí vnútroštátnemu súdu tieto otázky:

„1. Existuje z právneho hľadiska rozhodnutie o zamietnutí odvolania podaného na Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) proti uzneseniu KRS, ktoré bolo prijaté v rozhodovacom zložení samosudcu, v ktorom zasadala osoba, ktorá bola za sudcu na Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) vymenovaná napriek tomu, že bolo predtým podané odvolanie na Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd) proti uzneseniu KRS, ktorým bola táto osoba navrhnutá na vymenovanie do funkcie sudcu na Sąd Najwyższy (Najvyšší súd), a napriek skutočnosti, že konanie na Najvyššom správnom súde ku dňu doručenia menovacieho aktu ešte stále prebiehalo, a ukončuje sa uvedeným rozhodnutím konanie začaté na základe podania predmetného odvolania?

2. Je odklad výkonu uznesenia KRS, o ktorom Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd) rozhodol na základe ustanovení § 388 ods. 1 v spojení s § 398²¹ [Občianskeho súdneho poriadku], ako aj § 44 ods. 3 [zákona o KRS], pred doručením menovacieho aktu, ktorým došlo k vymenovaniu do funkcie na Sąd Najwyższy (Najvyšší súd), relevantný pre vyriešenie otázky položenej v bode 1?“
40. Vnútroštátny súd usudzuje, že odpoveď na otázky, ktoré sú mu takto predložené, bude závisieť predovšetkým od toho, či sudca vymenovaný za takýchto okolností je nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, v zmysle článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ, článku 267 ZFEÚ a článku 47 druhého odseku Charty, ako aj článku 6 ods. 1 EDĽP.
41. Podľa vnútroštátneho súdu totiž článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ vyžaduje, aby členské štáty zaručili, aby ich vnútroštátne súdy, ktorých úlohou je rozhodovať v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje právo Únie, spĺňali takéto požiadavky, čo si vyžaduje najmä to, aby boli dotknutí sudcovia vymenovaní v súlade s právnymi predpismi.
42. Na jednej strane je pritom úlohou senátu pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné rozhodovať predovšetkým veci v takých oblastiach, na ktoré sa vzťahuje právo Únie, akými sú oblasti týkajúce sa ochrany hospodárskej súťaže a regulácie energie. Na druhej strane sporné rozhodnutie bolo vydané vo veci týkajúcej sa štatútu a ochrany nezávislosti sudcu vnútroštátneho súdu, ktorý samotný má za úlohu rozhodovať v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje právo Únie, čo si vyžaduje, aby v každom štádiu konania vo veci samej boli dodržané požiadavky stanovené v článku 47 druhom odseku Charty.
43. Okrem toho zastáva vnútroštátny súd názor, že dotknutý sudca bol vymenovaný za flagrantného a úmyselného porušenia základných ustanovení poľského práva upravujúcich postup menovania sudcov.
44. Po prvé totiž k uvedenému vymenovaniu došlo napriek tomu, že na Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd) bolo podané odvolanie smerujúce proti uzneseniu č. 331/2018, ktorým sa navrhlo vymenovanie dotknutej osoby. Z článku 179 Ústavy pritom vyplýva, že takýto návrh má konštitutívnu povahu, takže pokiaľ právna existencia uvedeného uznesenia ostáva neistou z dôvodu uvedeného odvolania, akékoľvek vymenovanie je bez právneho základu, keďže totiž cieľom takéhoto odvolania je zaručiť účastníkom na postupe menovania ochranu ich práva na prístup k verejnej funkcii za rovnakých podmienok a práva na prístup k súdu v súlade s článkom 45 ods. 1, článkom 60 a článkom 77 ods. 2 Ústavy.
45. Ustanovenia § 44 ods. 1b a 4 zákona o KRS nie sú takej povahy, že by nimi mohlo byť vyššie uvedené dotknuté. Ako totiž bolo zdôraznené v bode 35 tohto rozsudku, Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd) sa obrátil na Súdny dvor s návrhom na začatie prejudiciálneho konania vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok A.B. a i., z dôvodu pochybností, ktoré mal tento vnútroštátny súd, pokiaľ ide o súlad uvedených vnútroštátnych ustanovení s právom Únie. Vnútroštátny súd tak zdôrazňuje, že práve so zreteľom na objasnenia poskytnuté zo strany Súdneho dvora v tejto veci by sa Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd) mal vyjadriť k uvedenému súladu, či zabezpečiť taký výklad týchto ustanovení, ktorý je v súlade s právom Únie.
46. Po druhé prezident republiky tým, že uskutočnil sporné vymenovanie napriek právoplatnému rozhodnutiu, ktorým Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd) nariadil odklad výkonu uznesenia č. 331/2018, porušil ustanovenia § 365 ods. 1 v spojení s § 391 ods. 1 a § 398²¹

Občianskeho súdneho poriadku, ako aj § 44 ods. 3 zákona o KRS. Okrem toho je vymenovanie dotknutého sudcu tiež v rozpore s článkami 7 a 10 Ústavy, pretože prezident republiky nerešpektoval súdnu právomoc zverenú Naczelnym Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd).

- 47 Napokon takéto protiprávne vymenovanie zapadá do všeobecnejšieho kontextu, v ktorom sa množia opatrenia, ktorých cieľom je zabráňovať účinnému súdnemu preskúvaniu uznesení KRS, ktorými sa navrhuje vymenovanie do funkcií sudcu na Sąd Najwyższy (Najvyšší súd).
- 48 Ide tak, po prvé, o prijatie § 44 ods. 1b a 4 zákona o KRS, ktorého súlad s právom Únie, tak ako bolo pripomenuté vyššie, je predmetom otázok predložených Súdnemu dvoru vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok A.B. a i., po druhé, o skutočnosť, že KRS a skupina senátorov podali sťažnosť na Trybunał Konstytucyjny (Ústavný súd), na základe ktorej tento súd v náleze z 25. marca 2019 vyhlásil, že § 44 ods. 1a zákona o KRS je v rozpore s Ústavou a že všetky konania o odvolaniach smerujúcich proti takýmto uzneseniam, prebiehajúce na Naczelnym Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd), je v dôsledku uvedeného potrebné ukončiť, a po tretie, o prijatie zákona z 26. apríla 2019, ktorým sa rozhodlo o zastavení týchto konaní o odvolaní a ktorý vylúčil akýkoľvek opravný prostriedok takéhoto druhu do budúcnosti.
- 49 K tomu sa pridávajú ďalšie pochybenia, ku ktorým došlo v súvislosti s vymenovaním dotknutého sudcu a medzi ktoré patrí skutočnosť, že pätnásť členov súčasnej KRS majúcich postavenie sudcu bolo vymenovaných zo strany Sejm (dolná komora parlamentu), a nie už tak, ako predtým, z radov ich sudcovských kolegov, a skutočnosť, že k vymenovaniu uvedených členov KRS došlo pri súčasnom skrátení ústavne zaručenej doby mandátu členov predchádzajúcej KRS. Pokiaľ ide o uvedené aspekty, tieto sú predmetom prejudiciálnych otázok predložených Súdnemu dvoru v rámci spojených vecí, v ktorých bol vydaný rozsudok z 19. novembra 2019, A. K. a i. (Nezávislosť disciplinárneho senátu Najvyššieho súdu) (C-585/18, C-624/18 a C-625/18, EU:C:2019:982).
- 50 So zreteľom na všetky okolnosti, za akých takto došlo k vymenovaniu dotknutého sudcu, zastáva vnútroštátny súd názor, že tento sudca neposkytuje požadované záruky, pokiaľ ide o jeho nezávislosť a nestrannosť. Uvedené okolnosti sú totiž takej povahy, že u osôb podliehajúcich súdnej právomoci vyvolávajú v tejto súvislosti pochybnosti, a tiež tohto sudcu vystavujú vonkajším tlakom zo strany orgánov, ktoré uskutočnili jeho vymenovanie, a následne pracovali na tom, aby už toto vymenovanie nebolo možné napadnúť v súdnom konaní. Tieto isté okolnosti tiež vytvárajú riziko zaujatosti v rámci sporu vo veci samej, tak ako o tom svedčí prijatie sporného rozhodnutia dotknutým sudcom.
- 51 V tomto kontexte Sąd Najwyższy (Izba Cywilna) [Najvyšší súd (občianskoprávny senát)], rozhodujúci v rozšírenom zložení siedmich sudcov, rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Majú sa článok 2, článok 6 ods. 1 a 3 a článok 19 ods. 1 druhý pododsek [ZEÚ] v spojení s článkom 47 [Charty] a s článkom 267 [ZFEÚ] vykladať tak, že nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom v zmysle práva... Únie nie je taký súd, v rámci ktorého prejednáva vec ako samosudca osoba, ktorá bola vymenovaná do funkcie sudcu pri závažnom porušení právnych predpisov členského štátu týkajúcich sa vymenovania sudcov, konkrétne spočívajúcom vo vymenovaní tejto osoby do funkcie sudcu napriek skoršiemu odvolaniu, ktorým bolo pred príslušným súdom členského štátu [Naczelnym Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd)] napadnuté uznesenie vnútroštátneho orgánu [KRS], obsahujúce návrh na jej vymenovanie do

funkcie sudcu, ďalej napriek odkladu vykonateľnosti tohto uznesenia v súlade s vnútroštátnym právom a tiež napriek tomu, že konanie pred príslušným vnútroštátnym súdom [Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd)] nebolo pred odovzdaním menovacieho aktu ukončené?“

Konanie na Súdnom dvore

O žiadosti o prejednanie veci v skrátrenom súdnom konaní

- 52 Vnútroštátny súd podal návrh na to, aby toto prejudiciálne konanie prebehlo v skrátrenom konaní na základe článku 105 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora. Na podporu svojej žiadosti tento súd uviedol, že takéto konanie je odôvodnené so zreteľom na skutočnosť, že mimo rámca daného konania vo veci samej by odpoveď na prejudiciálnu otázku položenú Súdnu dvoru mohla mať dôsledky, pokiaľ ide o súdnu činnosť mnohých ďalších sudcov nedávno pridelených do jednotlivých senátov Sąd Najwyższy (Najvyšší súd), ku ktorých vymenovaniu došlo za okolností čiastočne alebo úplne analogických s tými, za akých bolo uskutočnené vymenovanie dotknutého sudcu.
- 53 Článok 105 ods. 1 rokovacieho poriadku stanovuje, že na návrh vnútroštátneho súdu alebo výnimočne i bez návrhu môže predseda Súdneho dvora po vypočutí sudcu spravodajcu a generálneho advokáta rozhodnúť, že prejudiciálne konanie prebehne v skrátrenom konaní, ak si povaha veci vyžaduje jej prejednanie bez zbytočného odkladu.
- 54 Treba pripomenúť, že takéto skrátané konanie predstavuje procesný nástroj určený na riešenie mimoriadne naliehavej situácie. Okrem toho z judikatúry Súdneho dvora tiež vyplýva, že skrátané konanie sa nemusí uplatniť, ak citlivá a zložitá povaha právnych problémov nastolených vo veci nie je vhodná na uplatnenie takéhoto konania, najmä ak sa nezdá vhodné skrátiť písomnú časť konania na Súdnom dvore (rozsudok z 18. mája 2021, Asociația „Forumul Judecătorilor din România“ a i., C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 a C-397/19, bod 103, ako aj citovaná judikatúra).
- 55 V predmetnom prípade predseda Súdneho dvora 20. augusta 2019 po vypočutí sudcu spravodajcu a generálneho advokáta rozhodol, že nie je opodstatnené vyhovieť návrhu uvedenému v bode 52 tohto rozsudku.
- 56 Z rozhodnutia vnútroštátneho súdu totiž vyplýva, že spor vo veci samej sa v podstate týka odvolania vo veci sťažnosti, ktorou sudca napadol rozhodnutie, ktorým bol preradený z oddelenia súdu, na ktorom dovtedy zasadal, na iné oddelenie tohto istého súdu, pričom ide o odvolanie, ku ktorému je pripojený návrh na vylúčenie sudcov, ktorí o nej majú rozhodovať. Spor takéhoto druhu však sám osebe nie je takej povahy, že by mohol spôsobiť mimoriadnu naliehavú situáciu.
- 57 Okrem toho, hoci sa položená otázka skutočne týka základných ustanovení práva Únie, zároveň má komplexný a mimoriadne citlivý charakter a samotná zapadá do relatívne zložitého vnútroštátneho procesného a právneho kontextu, a nie je teda vhodná na prejednanie v konaní, v ktorom sa uplatňujú iné než bežné procesné normy. Napokon treba tiež vziať do úvahy to, že tak ako vyplýva z bodov 45, 48 a 49 tohto rozsudku, určité pochybnosti vnútroštátneho súdu, z ktorých vychádza takto položená otázka, už boli predmetom iných návrhov na začatie prejudiciálneho konania, ktoré sa nachádzajú v dosť pokročilých štádiách riešenia.

O ústnej časti konania a žiadosti o jej opätovné začatie

- 58 V nadväznosti na písomnú časť konania boli ústne tvrdenia dotknutých osôb, najmä poľskej vlády, vypočuté na pojednávaní, ktoré sa konalo 22. septembra 2020. Generálny advokát predniesol svoje návrhy 15. apríla 2021, t. j. v deň, kedy už bola ústna časť konania ukončená.
- 59 Podaním doručeným do kancelárie Súdneho dvora 7. mája 2021 požiadala poľská vláda o opätovné začatie ústnej časti konania.
- 60 Na podporu tejto žiadosti táto vláda uviedla, že medzi návrhmi, ktoré predniesol generálny advokát v prejednávanej veci, na jednej strane, a návrhmi generálneho advokáta Hogana vo veci Republika (C-896/19, EU:C:2020:1055) a rozsudkom z 20. apríla 2021, Republika (C-896/19, EU:C:2021:311), na druhej strane, existujú rozdiely v stanoviskách, pokiaľ ide o posúdenie procesu menovania vnútroštátnych sudcov v jednotlivých členských štátoch z hľadiska práva Únie.
- 61 Poľská vláda tiež zastáva názor, že opätovné začatie ústnej časti konania je v predmetnom prípade oprávnené z toho dôvodu, že generálny advokát vo svojich návrhoch, s ktorými táto vláda nesúhlasí, dostatočne nezohľadnil jej tvrdenia, takže jeho návrhom chýba objektivnosť.
- 62 V tejto súvislosti treba pripomenúť na jednej strane to, že ani podľa Štatútu Súdneho dvora Európskej únie, ani podľa Rokovacieho poriadku Súdneho dvora dotknuté osoby uvedené v článku 23 Štatútu nemajú možnosť podať pripomienky v reakcii na návrhy prednesené generálnym advokátom (rozsudok zo 6. marca 2018, Achmea, C-284/16, EU:C:2018:158, bod 26 a citovaná judikatúra).
- 63 Na druhej strane podľa článku 252 druhého odseku ZFEÚ generálny advokát konajúci nestranne a nezávisle predkladá na verejných pojednávaniach odôvodnené návrhy v prípadoch, ktoré si v súlade so Štatútom Súdneho dvora Európskej únie vyžadujú jeho účasť. Súdny dvor nie je viazaný ani týmito návrhmi, ani odôvodnením, na základe ktorého k nim generálny advokát dospel. V dôsledku toho nesúhlas dotknutej osoby s návrhmi generálneho advokáta nemôže sám osebe predstavovať dôvod na opätovné začatie ústnej časti konania, a to bez ohľadu na otázky, ktoré generálny advokát v týchto návrhoch skúma (rozsudok zo 6. marca 2018, Achmea, C-284/16, EU:C:2018:158, bod 27 a citovaná judikatúra).
- 64 Pokiaľ ide o tvrdenia poľskej vlády týkajúce sa údajnej chýbajúcej objektivnosti návrhov generálneho advokáta, stačí uviesť, že skutočnosť, že sa uvedená vláda domnieva, že jej tvrdenia neboli v rámci tohto prejudiciálneho konania v jeho návrhoch dostatočne zohľadnené, v každom prípade nie je takej povahy, že by mohla založiť takýto nedostatok objektivnosti.
- 65 Podľa článku 83 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora môže tento súd navyše kedykoľvek po vypočutí generálneho advokáta rozhodnúť o opätovnom začatí ústnej časti konania, najmä ak usúdi, že nemá dostatok informácií, alebo ak účastník konania uviedol po skončení tejto časti konania novú skutočnosť, ktorá môže mať rozhodujúci vplyv na rozhodnutie Súdneho dvora.
- 66 V predmetnom prípade však Súdny dvor po vypočutí generálneho advokáta usudzuje, že po skončení písomnej časti konania a pojednávania, ktoré sa na ňom uskutočnilo, má k dispozícii všetky informácie potrebné na rozhodnutie o tomto návrhu na začatie prejudiciálneho konania. Okrem toho poukazuje na to, že v žiadosti o opätovné začatie ústnej časti konania, ktorú podala poľská vláda, sa neuvádza žiadna nová skutočnosť, ktorá by bola takej povahy, že by mohla mať vplyv na rozhodnutie, ktoré má takto vydať.

67 Za týchto okolností nie je opodstatnené rozhodnúť o opätovnom začatí ústnej časti konania.

O prejudiciálnej otázke

- 68 Podľa ustálenej judikatúry prináleží v rámci postupu spolupráce medzi vnútroštátnymi súdmi a Súdny dvorom, zavedeného článkom 267 ZFEÚ, Súdny dvor poskytnúť vnútroštátnemu súdu užitočnú odpoveď, ktorá mu umožní rozhodnúť prejednávany spor. Z tohto pohľadu Súdny dvor prináleží v prípade potreby preformulovať otázky, ktoré sú mu položené (rozsudok z 15. júla 2021, Ministrstvo za obrambo, C-742/19, EU:C:2021:597, bod 31, ako aj citovaná judikatúra).
- 69 V predmetnom prípade z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že tento vnútroštátny súd má odpovedať na otázky, ktoré mu položil Sąd Najwyższy (Izba Cywilna) [Najvyšší súd (občianskoprávny senát)], zasadajúci v zložení troch sudcov, a ktoré sú uvedené v bode 39 tohto rozsudku. Týmito otázkami sa uvedený súd pýta, či existuje právny základ na to, aby nezohľadňoval sporné rozhodnutie, a v dôsledku toho má pokračovať v preskúmaní návrhu na vylúčenie, ktorý bol na neho podaný v rámci veci samej, alebo či mu prináleží rozhodnúť o zastavení konania o tomto návrhu z toho dôvodu, že spor vo veci samej bol skončený rozhodnutím, ktorým sa odvolanie, ktoré podal W.Ż. na Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) proti spornému uzneseniu, vyhlásilo za neprípustné.
- 70 Okrem toho treba zdôrazniť, že uvedeným uznesením KRS rozhodla o zastavení konania o sťažnosti podanej W.Ż. proti rozhodnutiu, ktorým predseda Sąd Okręgowy w K. (Krajský súd v K.), t. j. súdu, na ktorom je W.Ż. pridelený ako sudca, preradil tohto sudcu bez jeho súhlasu z oddelenia tohto súdu, na ktorom dovtedy pôsobil, na iné oddelenie uvedeného súdu.
- 71 Za týchto okolností je opodstatnené usudzovať, že vnútroštátny súd sa svojou otázkou v podstate pýta, či sa článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ a zásada prednosti práva Únie majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd, na ktorý je podaný návrh na vylúčenie, pripojený k odvolaniu vo veci sťažnosti, ktorou sudca napadol rozhodnutie, ktorým došlo k jeho preradeniu, bez jeho súhlasu, z jedného oddelenia na iné oddelenie súdu, na ktorom je pridelený, musí považovať za neplatné rozhodnutie, ktorým súd, rozhodujúci v poslednom stupni a zasadajúci v rozhodovacom zložení samosudcu, uvedené odvolanie zamietol, a to z dôvodu, že so zreteľom na okolnosti, za akých došlo k vymenovaniu samosudcu vykonávajúceho funkciu na tomto súde, tento súd nie je nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, v zmysle uvedeného článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ.
- 72 Pokiaľ ide o uvedené okolnosti, vnútroštátny súd kladie vo svojej otázke osobitný dôraz na skutočnosť, že ku dňu vymenovania dotknutého sudcu bolo uznesenie KRS, ktorým bol uvedený sudca navrhnutý na toto vymenovanie, predmetom opravného prostriedku, ako aj na skutočnosť, že Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd), na ktorý bol tento opravný prostriedok podaný, nariadil odklad výkonu tohto uznesenia.
- 73 Tak ako vyplýva z bodov 45, 48 a 49 tohto rozsudku, vnútroštátny súd v odôvodnení rozhodnutia, ktorým podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, poukazuje aj na pochybnosti, ktoré v tejto súvislosti má, jednak pokiaľ ide o po sebe nasledujúce zmeny, ktoré sa dotkli vnútroštátnych noriem upravujúcich takéto opravné prostriedky a pôsobnosť Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd) rozhodovať o nich, a jednak so zreteľom na zjavný nedostatok nezávislosti KRS, pričom zároveň zdôrazňuje, že tieto dve problematiky už napokon boli predmetom návrhov

na začatie prejudiciálneho konania, predložených Súdnemu dvoru vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok A.B. a i., ako aj v spojených veciach, v ktorých bol vydaný rozsudok z 19. novembra 2019, A. K. a i. (Nezávislosť disciplinárneho senátu Najvyššieho súdu) (C-585/18, C-624/18 a C-625/18, EU:C:2019:982).

O právomoci Súdneho dvora

- 74 Podľa Prokurator Generalny (generálny prokurátor, Poľsko), procesné pravidlá uplatňujúce sa v oblasti vymenovania sudcov a podmienky platnosti takýchto vymenovaní patria do výlučnej právomoci členských štátov a nevzťahuje sa na ne pôsobnosť práva Únie. Tieto otázky preto nepatria do právomoci Súdneho dvora.
- 75 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že tak ako vyplýva z ustálenej judikatúry, hoci samozrejme organizácia súdnictva v členských štátoch patrí do právomoci týchto štátov, nič to nemení na skutočnosti, že pri výkone tejto právomoci musia členské štáty dodržiavať povinnosti, ktoré im vyplývajú z práva Únie, a že to tak môže byť, najmä pokiaľ ide o vnútroštátne pravidlá týkajúce sa prijímania rozhodnutí o vymenovaní sudcov, a prípadne pravidlá týkajúce sa súdneho preskúmania, uplatniteľné v kontexte takýchto postupov vymenovania [pozri v tomto zmysle rozsudky A.B. a i., bod 68, ako aj citovanú judikatúru, a z 20. apríla 2021, Republika, C-896/19, EU:C:2021:311, bod 48)].
- 76 Napokon argumentácia, ktorú takto uvádza generálny prokurátor, v skutočnosti súvisí so samotnou pôsobnosťou, a teda s výkladom ustanovení primárneho práva Únie, ktorých sa týka položená otázka, a tento výklad zjavne patrí do právomoci Súdneho dvora podľa článku 267 ZFEÚ (pozri v tomto zmysle rozsudok z 18. mája 2021, Asociația „Forumul Judecătorilor din România“ a i., C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 a C-397/19, bod 111, ako aj citovanú judikatúru).
- 77 Pokiaľ ide o poľskú vládu, táto tvrdí, že cieľom prejudiciálnej otázky nie je získať výklad práva Únie, ale iba potvrdiť tézu vnútroštátneho súdu, podľa ktorej dotknutý sudca nie je nezávislý a nestranný, ani vymenovaný v súlade so zákonom, čo si vyžaduje výklad ustanovení vnútroštátneho práva upravujúcich postup menovania sudcov a kvalifikáciu skutkových okolností z hľadiska uvedených ustanovení, ako aj preskúmanie otázky, či takéto porušenie vnútroštátneho práva malo za následok porušenie práva Únie. Takéto otázky však nepatria do právomoci Súdneho dvora, keď tento rozhoduje o návrhu na začatie prejudiciálneho konania.
- 78 V tejto súvislosti však treba pripomenúť po prvé to, že hoci v rámci konania podľa článku 267 ZFEÚ, ktoré je založené na jasnom rozdelení úloh medzi vnútroštátnymi súdmi a Súdnym dvorom, má samozrejme výlučne vnútroštátny súd právomoc zistiť a posúdiť skutkové okolnosti sporu vo veci samej, ako aj vykladať a uplatňovať vnútroštátne právo (pozri najmä rozsudok z 26. apríla 2017, Farkas, C-564/15, EU:C:2017:302, bod 37 a citovanú judikatúru), nič to nemení na skutočnosti, že Súdnemu dvoru naopak prináleží poskytnúť vnútroštátnemu súdu, ktorý sa na neho obrátil s návrhom na začatie prejudiciálneho konania, výkladové prvky práva Únie, ktoré sa môžu ukázať ako potrebné na vyriešenie sporu vo veci samej, pri súčasnom zohľadnení údajov, ktoré obsahuje rozhodnutie vnútroštátneho súdu, pokiaľ ide o vnútroštátne právo uplatniteľné na uvedený spor a na skutkové okolnosti, ktorými sa tento spor vyznačuje.

- 79 Po druhé, hoci Súdnu dvor neprináleží ani to, aby v rámci prejudiciálneho konania rozhodoval o zlučiteľnosti ustanovení vnútroštátneho práva s právom Únie, tento súd je príslušný poskytnúť vnútroštátnemu súdu všetky výkladové prvky vyplývajúce z práva Únie, ktoré mu umožnia posúdiť tento súlad na účely rozhodnutia sporu, v ktorom rozhoduje (rozsudok z 20. apríla 2021, Repubblika, C-896/19, EU:C:2021:311, bod 30 a citovaná judikatúra).
- 80 Z vyššie uvedeného vyplýva, že Súdny dvor má právomoc rozhodovať o prejednávanom návrhu na začatie prejudiciálneho konania.

O prípustnosti

- 81 Poľská vláda a generálny prokurátor usudzujú, že návrh na začatie prejudiciálneho konania je neprípustný z viacerých dôvodov.
- 82 V prvom rade generálny prokurátor tvrdí, že keď Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) rozhoduje o odvolaní, akým je odvolanie vo veci samej, smerujúce proti uzneseniu KRS, nekoná ako súd rozhodujúci o spore, ale v postavení „orgánu súdnej ochrany“, intervenujúceho v konaní, ktoré sa týka „abstraktného“ uznesenia.
- 83 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že podmienky, za akých Súdny dvor vykonáva svoju úlohu v oblasti prejudiciálnych konaní, nezávisia od povahy a cieľa sporových konaní začatých pred vnútroštátnymi súdmi. Článok 267 ZFEÚ odkazuje na rozhodnutie, ktoré má vydať vnútroštátny súd, bez toho, aby upravoval osobitný režim v závislosti od jeho povahy (rozsudok zo 16. decembra 1981, Foglia, 244/80, EU:C:1981:302, bod 33).
- 84 Ako vyplýva z ustálenej judikatúry, vnútroštátne súdy sa môžu obrátiť na Súdny dvor, ak ide o prebiehajúce konanie, ktoré prejednávajú, a ak majú rozhodnúť v rámci konania, ktoré sa má ukončiť rozhodnutím s povahou súdneho rozhodnutia (pozri v tomto zmysle rozsudok z 31. januára 2013, Belov, C-394/11, EU:C:2013:48, bod 39).
- 85 V predmetnom prípade však to tak zjavne je.
- 86 Ako totiž vyplýva z rozhodnutia vnútroštátneho súdu, vo veci samej má Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) rozhodovať o odvolaní, ktorým W.Ż. napadol uznesenie KRS, ktorým bolo zastavené konanie o odvolaní, podané z jeho strany na tento orgán proti rozhodnutiu, ktorým došlo k jeho preradeniu, bez jeho súhlasu, z jedného oddelenia na iné oddelenie súdu, na ktorom je pridelený ako sudca.
- 87 V druhom rade poľská vláda tvrdí, že ustanovenia práva Únie, o ktorých výklad sa v predmetnom prípade žiada, sa na spor vo veci samej neuplatňujú a že nemôžu osobitne stanovovať povinnosti členskému štátu, keď tento stanovuje podmienky preradenia uplatňujúce sa na sudcov alebo postup vymenovania týchto sudcov, a ani nútiť prezidenta republiky, aby odložil vydanie menovacích aktov pre sudcov až dovtedy, kým Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd) rozhodne o odvolaní podanom proti uzneseniu KRS. Všetky tieto otázky totiž patria jedine do právomoci členských štátov, a to v súlade s článkom 5 ZEÚ, vykladaným v spojení s článkami 3 a 4 ZFEÚ.

- 88 Okrem toho vnútroštátny súd nemá na základe vnútroštátneho práva žiadnu právomoc na to, aby prijal rozhodnutie, ktoré sa *de facto* rovná odňatiu mandátu dotknutého sudcu, a akékoľvek vytvorenie takejto právomoci na základe práva Únie alebo rozsudku Súdneho dvora porušuje určité základné vnútroštátne ústavné zásady, čo je v rozpore s článkom 4 ods. 2 ZEÚ, ako aj zásadou právneho štátu, neodvolateľnosti sudcov a právnej istoty.
- 89 V tejto súvislosti už v bode 75 tohto rozsudku bolo pripomenuté, že členské štáty sú pri výkone svojej právomoci, predovšetkým právomoci pri stanovovaní vnútroštátnych noriem, ktoré upravujú postup vymenovania sudcov a podriaďujú ho súdnemu preskúmaniu, povinné rešpektovať povinnosti, ktoré pre nich vyplývajú z práva Únie.
- 90 Ďalej treba konštatovať, že tvrdenia predložené poľskou vládou sa v podstate týkajú rozsahu, a teda výkladu ustanovení práva Únie, ktorých sa týka prejudiciálna otázka, ako aj účinkov, ktoré môžu vyplývať z týchto ustanovení, najmä vzhľadom na prednosť tohto práva. Takéto tvrdenia, ktoré sa týkajú podstaty položenej otázky, nemôžu zo svojej samotnej povahy viesť k jej neprípustnosti (pozri v tomto zmysle rozsudok A.B. a i., bod 80).
- 91 V treťom rade poľská vláda a generálny prokurátor usudzujú, že odpoveď Súdneho dvora na prejudiciálnu otázku nie je v rámci sporu vo veci samej potrebná.
- 92 Uvedené dotknuté subjekty usudzujú po prvé, že vzhľadom na to, že odvolanie W.Ż. proti spornému uzneseniu bolo zamietnuté sporným rozhodnutím, už neexistuje spor, ktorý by sa mal rozhodnúť vo veci samej, takže návrh na vylúčenie, o ktorom prebieha konanie na Sąd Najwyższy (Izba Cywilna) [Najvyšší súd (občianskoprávny senát)], zasadaťcom v rozhodovacom zložení troch sudcov, je už bezpredmetný.
- 93 V tejto súvislosti však treba poukázať na to, že tak ako to vyjadril vnútroštátny súd, odpoveď Súdneho dvora na položenú prejudiciálnu otázku je potrebná na to, aby sa tomuto vnútroštátnemu súdu umožnilo odpovedať na otázky, ktoré mu predložil Sąd Najwyższy (Izba Cywilna) [Najvyšší súd (občianskoprávny senát)], zasadaťcom v rozhodovacom zložení troch sudcov, a ktorých cieľom je práve posúdiť, či má tento druhý uvedený súd považovať sporné rozhodnutie za neplatné a z tohto dôvodu je naďalej povinný rozhodovať o návrhu na vylúčenie, ktorý mu bol predložený.
- 94 Z uvedeného vyplýva, že v predmetnom prípade je odpoveď Súdneho dvora potrebná na to, aby umožnila vnútroštátnemu súdu, a následne Sąd Najwyższy (Izba Cywilna) [Najvyšší súd (občianskoprávny senát)], zasadaťcom v zložení troch sudcov, rozhodnúť otázky nastolené *in limine litis*, a to predtým, ako by tento druhý uvedený súd prípadne mohol rozhodnúť o merite sporu vo veci samej (pozri v tomto zmysle rozsudok z 26. marca 2020, Miasto Łowicz a Prokurator Generalny, C-558/18 a C-563/18, EU:C:2020:234, bod 51, ako aj citovanú judikatúru). Za týchto okolností sa námietka poľskej vlády a generálneho prokurátora musí zamietnuť.
- 95 Po druhé generálny prokurátor tvrdí, že návrh na vylúčenie, o ktorom prebieha konanie vo veci samej, mal byť vyhlásený za neprípustný v súlade s vnútroštátnou judikatúrou, keďže smeroval voči sudcom, ktorí ešte neboli určení rozhodovať v predmetnej veci.
- 96 V tejto súvislosti však stačí pripomenúť, že z ustálenej judikatúry vyplýva, že v rámci prejudiciálneho konania uvedeného v článku 267 ZFEÚ neprislúcha Súdnemu dvoru preverovať, či bol návrh na začatie prejudiciálneho konania prijatý v súlade s vnútroštátnymi organizačnými

normami a pravidlami súdneho konania (rozsudok zo 16. júna 2015, Gauweiler a i., C-62/14, EU:C:2015:400, bod 26, ako aj citovaná judikatúra), ani osobitne preskúmať otázku, či je návrh, o ktorom prebieha konanie na vnútroštátnom súde, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, podľa týchto pravidiel prípustný (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 7. decembra 2000, Schnorbus, C-79/99, EU:C:2000:676, body 21 a 22).

- 97 Po tretie podľa generálneho prokurátora, hoci je sformulovaná prejudiciálna otázka založená na tvrdení, podľa ktorého boli v predmetnom prípade porušené normy upravujúce vnútroštátny postup vymenovania sudcov, takéto porušenia vnútroštátneho práva nie sú preukázané.
- 98 V tejto súvislosti však už v bode 78 tohto rozsudku bolo pripomenuté, že v rámci konania podľa článku 267 ZFEÚ neprináleží Súdnemu dvoru ani sa vyjadriť k výkladu a uplatňovaniu vnútroštátnej právnej úpravy, ani posudzovať skutkový stav.
- 99 Napokon po štvrté generálny prokurátor tvrdí, že odôvodnenie obsiahnuté v návrhu na začatie prejudiciálneho konania nerešpektuje požiadavky vyplývajúce z článku 94 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora. Prehľad ustanovení uplatniteľného vnútroštátneho práva, ktorý je obsiahnutý v uvedenom rozhodnutí, je totiž selektívny a nie sú ním doložené údajné porušenia vnútroštátneho postupu menovania sudcov, zatiaľ čo dôvody stojace za výberom ustanovení práva Únie, ktorých výklad sa žiada a ktoré majú byť spôsobilé preukázať vyžadovanú súvislosť medzi týmito ustanoveniami a vnútroštátnou právnou úpravou uplatniteľnou na spor vo veci samej, uvedený súd navyše jasne nevysvetlil.
- 100 V tejto súvislosti však treba konštatovať, že z informácií uvedených v bodoch 3 až 28 a 40 až 50 tohto rozsudku vyplýva, že návrh na začatie prejudiciálneho konania obsahuje všetky potrebné informácie, predovšetkým informácie týkajúce sa znenia vnútroštátnych ustanovení, ktoré sú spôsobilé sa uplatňovať v prejednávacom prípade, dôvodov, ktoré priviedli vnútroštátny súd k tomu, aby Súdnemu dvoru položil otázku týkajúcu sa výkladu článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ, ako aj súvislostí, o ktorých uvedený súd tvrdí, že existujú medzi týmito ustanoveniami a vyššie uvedenými vnútroštátnymi normami, takže Súdnemu dvoru je umožnené rozhodnúť o otázke, ktorá mu bola predložená.
- 101 Zo všetkých vyššie uvedených úvah vyplýva, že návrh na začatie prejudiciálneho konania je prípustný.

O veci samej

- 102 Ako stanovuje článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ, členským štátom prináleží stanoviť pre osoby podliehajúce súdnej právomoci v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje právo Únie, prostriedky nápravy a konania potrebné na zabezpečenie ich práva na účinnú súdnu ochranu. Zásada účinnej súdnej ochrany práv jednotlivcov vyplývajúcich z práva Únie, na ktorú sa takto odvoláva článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ, predstavuje všeobecnú zásadu práva Únie, ktorá vychádza z ústavných tradícií spoločných členským štátom, bola zakotvená v článkoch 6 a 13 EDLP a v súčasnosti je potvrdená v článku 47 Charty (rozsudok z 18. mája 2021, Asociația „Forumul Judecătorilor din România“ a i., C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 a C-397/19, bod 190 a citovaná judikatúra). Toto posledné uvedené ustanovenie sa teda musí náležite zohľadniť na účely výkladu uvedeného článku 19 ods. 1 druhého pododseku (pozri v tomto zmysle rozsudok z 20. apríla 2021, Repubblika, C-896/19, EU:C:2021:311, bod 45 a citovanú judikatúru).

- 103 Pokiaľ ide o vecnú pôsobnosť článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ, toto ustanovenie sa týka „oblastí, na ktoré sa vzťahuje právo Únie“, bez ohľadu na okolnosti, za akých členské štáty uplatňujú toto právo v zmysle článku 51 ods. 1 Charty [rozsudky z 24. júna 2019, Komisia/Polsko (Nezávislosť Najvyššieho súdu), C-619/18, EU:C:2019:531, bod 50 a citovaná judikatúra, ako aj z 18. mája 2021, Asociația „Forumul Judecătorilor din România“ a i., C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 a C-397/19, bod 192 a citovaná judikatúra].
- 104 Podľa článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ tak musí každý členský štát zabezpečiť, aby orgány, ktoré sa v zmysle práva Únie považujú za „súdny orgán“, patriace do jeho systému opravných prostriedkov v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje právo Únie a ktoré preto môžu v tomto postavení rozhodovať o uplatňovaní alebo výklade práva Únie, spĺňali požiadavky účinnej súdnej ochrany (rozsudok A.B. a i., bod 112, ako aj citovaná judikatúra).
- 105 Pokiaľ ide o vec samu, treba hneď na úvod pripomenúť, že odvolanie, ktoré podal W.Ż. na Sąd Najwyższy (Najvyšší súd), smeruje proti uzneseniu KRS, ktorým sa rozhodlo o zastavení konania o sťažnosti, s ktorou sa dotknutá osoba obrátila na uvedený orgán vo veci rozhodnutia predsedu Sąd Okręgowy w K. (Krajský súd v K.), ktorým došlo bez súhlasu W.Ż. k jeho preradeniu z oddelenia uvedeného súdu, na ktorom dovtedy pôsobil, na iné oddelenie tohto istého súdu.
- 106 V tejto súvislosti je nesporné, že poľský všeobecný súd, akým je Sąd Okręgowy (krajský súd), môže rozhodovať o otázkach týkajúcich sa uplatňovania alebo výkladu práva Únie, a že teda ako „súd“ v zmysle vymedzenom týmto právom patrí do poľského systému prostriedkov nápravy v „oblastiach, na ktoré sa vzťahuje právo Únie“, v zmysle článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ [pozri v tomto zmysle rozsudky z 5. novembra 2019, Komisia/Polsko (Nezávislosť všeobecných súdov), C-192/18, EU:C:2019:924, bod 104, ako aj z 15. júla 2021, Komisia/Polsko (Disciplinárny režim sudcov), C-791/19, EU:C:2021:596, bod 55].
- 107 Na zabezpečenie toho, aby takýto súd bol schopný zaručiť účinnú súdnu ochranu, ktorá je takto požadovaná na základe článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ, je prvoradé zachovanie jeho nezávislosti, ako potvrdzuje článok 47 druhý odsek Charty, ktorý medzi požiadavkami súvisiacimi so základným právom na účinný prostriedok nápravy uvádza prístup k „nezávislému“ súdu [rozsudky z 18. mája 2021, Asociația „Forumul Judecătorilor din România“ a i., C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 a C-397/19, bod 194 a citovaná judikatúra, ako aj z 15. júla 2021, Komisia/Polsko (Disciplinárny režim sudcov), C-791/19, EU:C:2021:596 bod 57)].
- 108 Táto požiadavka nezávislosti súdov, ktorá je inherentnou súčasťou výkonu úlohy rozhodovať ako súd, patrí do podstaty práva na účinnú súdnu ochranu a základného práva na spravodlivý proces, ktoré má zásadný význam ako záruka ochrany všetkých práv, ktoré jednotlivcom vyplývajú z práva Únie, a zachovania spoločných hodnôt členských štátov uvedených v článku 2 ZEÚ, najmä hodnoty právneho štátu [(rozsudky z 20. apríla 2021, Repubblika, C-896/19, EU:C:2021:311, bod 51 a citovaná judikatúra, ako aj z 15. júla 2021, Komisia/Polsko (Disciplinárny režim sudcov), C-791/19, EU:C:2021:596, bod 58)].
- 109 Podľa ustálenej judikatúry záruky nezávislosti a nestrannosti, ktoré sú takto vyžadované podľa práva Únie, stanovujú ako požiadavku existenciu pravidiel, najmä pokiaľ ide o zloženie orgánu, menovanie, funkčné obdobia, ako aj dôvody zdržania sa hlasovania, vylúčenia pre zaujatosť a odvolania jeho členov, ktoré umožňujú odstrániť akékoľvek oprávnené pochybnosti účastníkov konania, pokiaľ ide o neovplyvniteľnosť uvedeného orgánu z vonkajšieho hľadiska a jeho neutralitu vo vzťahu k protichodným záujmom (rozsudok z 20. apríla 2021, Repubblika, C-896/19, EU:C:2021:311, bod 53 a citovaná judikatúra).

- 110 V tejto súvislosti je dôležité, aby sudcovia boli chránení pred vonkajšími zásahmi alebo tlakmi, ktoré by mohli ohroziť ich nezávislosť. Pravidlá týkajúce sa postavenia sudcov a výkonu ich sudcovskej funkcie musia predovšetkým umožniť vylúčiť nielen akýkoľvek priamy vplyv vo forme pokynov, ale aj formy vplyvu, ktoré sú viac nepriame a ktoré by mohli ovplyvniť rozhodnutia dotknutých sudcov, a tým vylúčiť absenciu dojmu nezávislosti alebo nestrannosti týchto sudcov, ktorá by mohla narušiť dôveru, ktorú musí súdnictvo v demokratickej spoločnosti a v právnom štáte vzbudzovať u osôb podliehajúcich súdnej právomoci (rozsudok z 18. mája 2021, Asociația „Forumul Judecătorilor din România“ a i., C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 a C-397/19, bod 197, ako aj citovaná judikatúra).
- 111 Nevyhnutná sloboda sudcov vo vzťahu k akýmkoľvek vonkajším zásahom alebo tlakom si tak okrem iného vyžaduje určité záruky na zabezpečenie ochrany osoby pred tými, ktorých úlohou je rozhodovať, akou je aj neodvolateľnosť sudcov [rozsudok z 5. novembra 2019, Komisia/Polsko (Nezávislosť všeobecných súdov), C-192/18, EU:C:2019:924, bod 112 a citovaná judikatúra].
- 112 Vzhľadom na prvoradý význam zásady neodvolateľnosti možno výnimku z tejto zásady pripustiť len vtedy, ak je to odôvodnené legitímnym cieľom primeraným tejto zásade a za predpokladu, že u osôb podliehajúcich súdnej právomoci nevyvoláva oprávnené pochybnosti, pokiaľ ide o neovplyviteľnosť daného súdu z vonkajšieho hľadiska a jeho neutralitu vo vzťahu k protichodným záujmom. Z tohto dôvodu je všeobecne prípustné, že sudcovia môžu byť prostredníctvom príslušných postupov odvolaní, ak nie sú spôsobilí pokračovať v plnení svojich povinností z dôvodu nespôsobilosti alebo vážneho pochybenia [pozri v tomto zmysle rozsudok z 5. novembra 2019, Komisia/Polsko (Nezávislosť všeobecných súdov), C-192/18, EU:C:2019:924, body 113 a 115, ako aj citovanú judikatúru].
- 113 V tejto súvislosti podľa ustálenej judikatúry si požiadavka nezávislosti sudcov, vyplývajúca z článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ vyžaduje, aby disciplinárny režim, ktorý sa na nich uplatňuje, poskytoval potrebné záruky s cieľom predísť akémukoľvek riziku toho, že taký režim bude využitý ako systém politickej kontroly obsahu súdnych rozhodnutí. Stanovenie pravidiel, ktoré vymedzujú najmä správanie predstavujúce disciplinárne previnenia, ako aj konkrétne uplatniteľné sankcie, ktoré predpokladajú zásah nezávislého orgánu v súlade s postupom, ktorý v plnom rozsahu zaručuje práva zakotvené v článkoch 47 a 48 Charty, najmä práva na obhajobu, a ktoré zakotvujú možnosť napadnúť na súde rozhodnutia disciplinárnych orgánov, tak predstavuje súbor základných záruk na účely zachovania nezávislosti súdnej moci [(rozsudky z 18. mája 2021, Asociația „Forumul Judecătorilor din România“ a i., C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 a C-397/19, bod 198 a citovaná judikatúra, ako aj z 15. júla 2021, Komisia/Polsko (Disciplinárny režim sudcov), C-791/19, EU:C:2021:596, bod 61)].
- 114 Platí pritom, že aj preradenia sudcu bez jeho súhlasu na iný súd alebo tak, ako to bolo vo veci samej, preradenie sudcu bez jeho súhlasu medzi dvomi oddeleniami toho istého súdu, môžu potenciálne porušovať zásady neodvolateľnosti a nezávislosti sudcov.
- 115 Takéto preradenia totiž môžu predstavovať prostriedok vykonávania kontroly nad obsahom súdnych rozhodnutí, keďže môžu mať nielen vplyv na rozsah právomocí dotknutých sudcov a vybavovanie vecí, ktoré im boli pridelené, ale aj významný vplyv na ich život a kariéru, a tak z nich môžu vyplývať dôsledky analogické s dôsledkami disciplinárnej sankcie.
- 116 Európsky súd pre ľudské práva, ktorý uskutočnil preskúmanie rozličných medzinárodných nástrojov zaoberajúcich sa problematikou preraďovania sudcov, takto uviedol, že takéto nástroje potvrdzujú existenciu práva predstaviteľov súdnej moci na ochranu proti svojvoľnému

preradeniu ako nevyhnutného prvku sudcovskej nezávislosti. V tejto súvislosti uvedený súd okrem iného zdôraznil význam procesných ochranných opatrení a možnosti súdneho prostriedku nápravy, pokiaľ ide o rozhodnutia majúce vplyv na kariéru sudcov, vrátane ich postavenia, a predovšetkým rozhodnutia o preradení bez súhlasu, ktoré sa ich dotýkajú, s cieľom zabezpečiť, aby nedošlo k ohrozeniu ich nezávislosti neoprávnenými vonkajšími vplyvmi (pozri v tomto zmysle rozsudok ESLP, 9. marca 2021, Bilgen v. Turecko, CE:ECHR:2021:0309JUD000157107, § 63 a 96).

- 117 So zreteľom na vyššie uvedené je potrebné usudzovať, že požiadavka nezávislosti sudcov vyplývajúca z článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ, vykladaná s ohľadom na článok 47 Charty, vyžaduje, aby režim uplatniteľný na preradenia týchto sudcov bez ich súhlasu poskytoval, tak ako je to v prípade pravidiel v disciplinárnej oblasti, predovšetkým záruky potrebné na zabránenie akéhokoľvek rizika toho, že dôjde k ohrozeniu tejto nezávislosti priamymi alebo nepriamymi vonkajšími zásahmi. Z toho vyplýva, že pravidlá a zásady pripomenuté v bode 113 tohto rozsudku, vzťahujúce sa na disciplinárny režim uplatniteľný na sudcov, sa *mutatis mutandis* musia uplatňovať, aj pokiaľ ide o takýto režim preradenia.
- 118 Je tak dôležité, aby aj v prípade, že takéto opatrenia spočívajúce v preradení bez súhlasu, tak ako v kontexte veci samej, sú zo strany predsedu súdu, ku ktorému patrí sudca, na ktorého sa tieto opatrenia vzťahujú, prijaté mimo rámca disciplinárneho režimu uplatniteľného na sudcov, bolo o uvedených opatreniach možné rozhodnúť iba z legitímnych dôvodov týkajúcich sa predovšetkým prerozdelenia dostupných zdrojov umožňujúcich zaručiť riadny výkon spravodlivosti, a aby proti takýmto rozhodnutiam bolo možné podať opravný prostriedok na súd v súlade s postupom plne zaručujúcim práva zakotvené v článkoch 47 a 48 Charty, predovšetkým práva na obranu.
- 119 Pokiaľ ide o kontext vo veci samej, Rzecznik Praw Obywatelskich (ombudsman, Poľsko) pred Súdny dvorom podal správu okrem iného o tom, že po prvé rozhodnutie o preradení, ktoré W.Ż. napadol, predstavuje podľa jeho názoru neodôvodnené preradenie na nižšiu pozíciu, pričom dotknutá osoba bola preradená z občianskoprávneho oddelenia krajského súdu, ktoré rozhoduje v odvolacích veciach, na občianskoprávne oddelenie tohto istého súdu zasadajúceho v prvom stupni, po druhé, že W.Ż. bol členom a hovorcom bývalej KRS a bol známy tým, že verejne kritizoval nedávne reformy poľskej justície, a po tretie, že predseda súdu, ktorý rozhodol o preradení, o ktoré ide vo veci samej, bol vymenovaný ministrom spravodlivosti v rámci diskrečnej právomoci na základe § 24 ods. 1 zákona o organizácii všeobecných súdov, pričom nahradil predchádzajúceho predsedu tohto istého súdu, ktorého mandát však pritom stále trval. Potom, ako ombudsman pripomenul, že sťažnosť, ktorú podal W.Ż. proti uvedenému rozhodnutiu o preradení, bola sporným uznesením zamietnutá, tiež v tejto súvislosti zopakujúc pochybnosti, ktoré v tejto súvislosti vyjadril vnútroštátny súd, uviedol, že nová KRS, ktorá toto uznesenie prijala, nie je nezávislým orgánom.
- 120 Hoci do právomoci Súdneho dvora, na ktorý je tak ako v predmetnom prípade podaný návrh na začatie prejudiciálneho konania, nepatrí preverenie toho, do akej miery sú takéto okolnosti či niektoré z nich skutočne preukázané, v každom prípade je s cieľom zaručiť možnosť podať na súd účinný opravný prostriedok proti rozhodnutiu o preradení bez súhlasu, akým je aj rozhodnutie, o aké ide vo veci samej, stále potrebné, aby nezávislý a nestranný súd zriadený zákonom mohol v súlade s postupom plne zaručujúcim práva zakotvené v článkoch 47 a 48 Charty preskúmať dôvodnosť tohto rozhodnutia, ako aj dôvodnosť rozhodnutia o zastavení konania, o ktorom rozhodol orgán, akým je KRS, na základe sťažnosti podanej proti uvedenému rozhodnutiu o preradení.

- 121 V predmetnom prípade je cieľom vnútroštátneho súdu v podstate, a tak ako vyplýva z bodu 71 tohto rozsudku, posúdiť, či v kontexte veci samej ukladá právo Únie povinnosť považovať za neplatné sporné rozhodnutie, ktorým dotknutý sudca zamietol odvolanie podané zo strany W.Ž. proti spornému uzneseniu so zreteľom na okolnosti, za akých došlo k vymenovaniu tohto sudcu. Podľa slov vnútroštátneho súdu sa táto otázka konkrétnejšie týka toho, či sa vzhľadom na uvedené okolnosti dá tento sudca považovať za „nezávislý a nestranný súd zriadený zákonom v zmysle práva Únie“.
- 122 Pokiaľ ide o tieto pojmy, z článku 47 druhého odseku prvej vety Charty, v ktorom sa v podstate a tak, ako to už bolo pripomenuté v bode 102 tohto rozsudku, odzrkadľuje všeobecná zásada práva Únie, ktorou je účinná súdna ochrana a na ktorú odkazuje aj článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ, vyplýva, že každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.
- 123 Navyše v rozsahu, v akom Charta stanovuje práva, ktoré zodpovedajú právam zaručeným EDLP, je cieľom článku 52 ods. 3 Charty zabezpečiť potrebnú koherenciu medzi právami obsiahnutými v Charte a zodpovedajúcimi právami zaručenými EDLP, a to bez toho, aby tým bola narušená autonómia práva Únie. Podľa Vysvetliviek k Charte základných práv (Ú. v. EÚ C 303, 2007, s. 17), článok 47 druhý odsek Charty zodpovedá článku 6 ods. 1 EDLP. Súdny dvor musí teda dbať na to, aby ním poskytovaný výklad článku 47 druhého odseku Charty zabezpečil takú úroveň ochrany, ktorá neporušuje úroveň zaručenú článkom 6 ods. 1 EDLP, tak ako ho vykladá Európsky súd pre ľudské práva (pozri v tomto zmysle rozsudky z 29. júla 2019, Gambino a Hyka, C-38/18, EU:C:2019:628, bod 39 a citovanú judikatúru, ako aj z 26. marca 2020, Preskúmanie Simpson/Rada a HG/Komisia, C-542/18 RX-II a C-543/18 RX-II, EU:C:2020:232, bod 72).
- 124 V tejto súvislosti Európsky súd pre ľudské práva okrem iného zdôraznil, že hoci je právo na „súd zriadený zákonom“, ktoré je zaručené v článku 6 ods. 1 EDLP, autonómnym právom, nič to nemení na skutočnosti, že má toto právo veľmi úzke väzby so zárukami „nezávislosti“ a „nestrannosti“ v zmysle tohto ustanovenia. Uvedený súd tak okrem iného rozhodol, že hoci inštitucionálne požiadavky článku 6 ods. 1 EDLP sledujú každá určitý účel, ktorý z nich robí osobitné záruky spravodlivého súdneho konania, spoločné majú to, že ich cieľom je dodržiavanie základných zásad, ktorými sú vláda práva a oddelenie mocí, pričom v tejto súvislosti spresnil, že každá z týchto požiadaviek vychádza zo zásadnej požiadavky zachovať dôveru, ktorú musí súdna moc vzbudzovať u osoby podliehajúcej súdnej právomoci, a nezávislosť tejto moci vo vzťahu k ostatným mociam (rozsudok ESLP, 1. decembra 2020, Ástráðsson v. Island, CE:ECHR:2020:1201JUD002637418, § 231 a 233).
- 125 Pokiaľ ide konkrétnejšie o proces menovania sudcov, Európsky súd pre ľudské práva tiež uviedol, že so zreteľom na vážne dôsledky, ktoré má uvedený proces pre riadne fungovanie a legitimitu súdnej moci v demokratickom štáte, ktorý sa riadi vládou práva, takýto proces nevyhnutne predstavuje prvok vlastný pojmu „súd zriadený zákonom“ v zmysle článku 6 ods. 1 EDLP, pričom spresnil, že nezávislosť súdu sa v zmysle tohto ustanovenia meria okrem iného spôsobom, akým boli jeho členovia menovaní (rozsudok ESLP, 1. decembra 2020, Ástráðsson v. Island, CE:ECHR:2020:1201JUD002637418, § 227 a 232).
- 126 Tak ako rozhodol samotný Súdny dvor, záruky prístupu k nezávislému a nestrannému súdu vopred zriadenému zákonom, a najmä záruky, ktoré vymedzujú tento pojem, ako aj zloženie tohto súdu, predstavujú základný kameň práva na spravodlivý proces. Overenie toho, či súd z hľadiska svojho zloženia je takýmto súdom, pokiaľ v tejto otázke vzniknú vážne pochybnosti, je nevyhnutné vzhľadom na dôveru, ktorú musia súdy demokratickej spoločnosti vzbudzovať

- u osoby podliehajúcej súdnej právomoci (pozri rozsudok z 26. marca 2020, Preskúmanie Simpson/Rada a HG/Komisia, C-542/18 RX-II a C-543/18 RX-II, EU:C:2020:232, bod 57, ako aj citovanú judikatúru).
- 127 V súlade so zásadou delby moci, ktorou sa vyznačuje fungovanie právneho štátu, musí byť zaručená najmä nezávislosť súdov vo vzťahu k zákonodarnej a výkonnej moci (rozsudok z 20. apríla 2021, Repubblica, C-896/19, EU:C:2021:311, bod 54 a citovaná judikatúra).
- 128 Ako bolo pripomenuté v bodoch 109 a 110 tohto rozsudku, požiadavky nezávislosti a nestrannosti vyžadujú existenciu pravidiel, medzi ktoré patria predovšetkým pravidlá týkajúce sa zloženia súdu a menovania jeho členov, ktoré umožňujú vylúčiť u osôb podliehajúcich súdnej právomoci akékoľvek oprávnené pochybnosti, pokiaľ ide o neovplyvniteľnosť daného súdu z vonkajšieho hľadiska a jeho neutralitu vo vzťahu k protichodným záujmom.
- 129 Navyše v bode 73 rozsudku z 26. marca 2020, Preskúmanie Simpson/Rada a HG/Komisia (C-542/18 RX-II a C-543/18 RX-II, EU:C:2020:232), Súdny dvor, ktorý v tejto súvislosti zopakoval ustálenú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, pripomenul, že cieľom uvedenia výrazu „zriadený zákonom“ v článku 6 ods. 1 prvej vete EDLP je zabrániť tomu, aby organizácia súdneho systému nebola ponechaná na voľnú úvahu výkonnej moci, a zabezpečiť, aby sa táto oblasť spravovala zákonom prijatým zákonodarnou mocou spôsobom, ktorý je v súlade s pravidlami vymedzujúcimi výkon jej právomoci. Tento výraz odráža najmä zásadu právneho štátu a týka sa nielen právneho základu samotnej existencie súdu, ale aj zloženia rozhodovacieho orgánu v každej veci, ako aj každého iného ustanovenia vnútroštátneho práva, ktorého nedodržanie spôsobuje protiprávnosť účasti jedného alebo viacerých sudcov na preskúmaní veci, čo zahŕňa najmä ustanovenia týkajúce sa nezávislosti a nestrannosti členov príslušného súdu.
- 130 Pokiaľ ide o právo Únie, Súdny dvor tak, inšpirujúc sa v tejto otázke judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, rozhodol, že nezrovnalosť, ku ktorej došlo pri vymenovaní sudcov v rámci príslušného súdneho systému, predstavuje porušenie požiadavky, aby bol súd zriadený zákonom, najmä ak má táto nezrovnalosť takú povahu a závažnosť, že vytvára skutočné riziko, že iné zložky moci, najmä výkonná moc, by mohli vykonávať nenáležitú diskrečnú právomoc, ktorá ohrozuje integritu výsledku, ku ktorému vedie proces vymenovania, a teda vyvoláva legitímnu pochybnosť v mysli osôb podliehajúcich súdnej právomoci, pokiaľ ide o nezávislosť a nestrannosť dotknutého sudcu alebo sudcov, čo je prípad, keď sú dotknuté základné pravidlá, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť vytvárania a fungovania tohto súdneho systému (pozri v tomto zmysle rozsudok z 26. marca 2020, Preskúmanie Simpson/Rada a HG/Komisia, C-542/18 RX-II a C-543/18 RX-II, EU:C:2020:232, bod 75).
- 131 Práve vnútroštátnemu súdu bude v konečnom dôsledku prináležať, aby sa s ohľadom na všetky zásady, ktoré boli takto pripomenuté v bodoch 126 až 130 tohto rozsudku, a po uskutočnení posúdení vyžadovaných na tento účel vyjadril k otázke, či všetky okolnosti, za ktorých došlo k vymenovaniu dotknutého sudcu, a predovšetkým prípadné nezrovnalosti, ktoré boli údajne spôsobené v postupe jeho vymenovania, môžu viesť k záveru, že súd, na ktorom takýto sudca, zasadaajúci ako samosudca, vydal sporné rozhodnutie, nekonal ako „nezávislý a nestranný súd zriadený zákonom“, v zmysle práva Únie.
- 132 Ako totiž bolo v podstate pripomenuté v bode 78 tohto rozsudku, článok 267 ZFEÚ neumožňuje Súdnemu dvoru uplatniť právne normy Únie na konkrétny prípad, ale umožňuje mu iba vyjadríť sa k výkladu Zmlúv a aktov prijatých inštitúciami Únie.

- 133 V súlade s ustálenou judikatúrou však Súdny dvor môže v rámci súdnej spolupráce stanovenej v tomto článku 267 ZFEÚ na základe okolností uvedených v spise podať vnútroštátnemu súdu prvky výkladu práva Únie, ktoré môžu byť pre tento súd užitočné pri posudzovaní účinkov daného ustanovenia tohto práva (pozri v tomto zmysle rozsudok z 18. mája 2021, Asociația „Forumul Judecătorilor din România“ a i., C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 a C-397/19, bod 201, ako aj citovanú judikatúru).
- 134 V predmetnom prípade pochybnosti vnútroštátneho súdu týkajúce sa toho, či bol dotknutý sudca „nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom“, keď prijal sporné rozhodnutie, vyplývajú v prvom rade zo skutočnosti, že k vymenovaniu tohto sudcu došlo napriek tomu, že proti uzneseniu KRS č. 331/2018, ktorým bola dotknutá osoba na toto vymenovanie preložená, bolo podané odvolanie, o ktorom prebiehalo konanie na Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd), čoho dôsledkom podľa vnútroštátneho súdu je to, že k tomuto vymenovaniu došlo pri porušení uplatniteľného vnútroštátneho práva.
- 135 V tejto súvislosti však tak poľská vláda a generálny prokurátor, ako aj Európska komisia uviedli, že vnútroštátne normy platné a účinné v čase podania uvedeného odvolania, a obzvlášť ustanovenia § 44 ods. 1b a 4 zákona o KRS, neboli, pokiaľ sa berie do úvahy ich znenie, takej povahy, že by mohli evokovať, že by takéto odvolanie mohlo v konečnom dôsledku dospieť k spochybneniu návrhu na vymenovanie kandidáta, ktorého KRS takto vybrala, a teda ani zabrániť vymenovaniu dotknutej osoby.
- 136 Z rozhodnutia vnútroštátneho súdu v prejednávanej veci napokon vyplýva, že posúdenie vnútroštátneho súdu, podľa ktorého k vymenovaniu dotknutého sudcu došlo pri porušení vnútroštátnych ustanovení upravujúcich menovanie sudcov, nie je dôsledkom skutočnosti, že v predmetnom prípade boli porušené ustanovenia uvedeného § 44 ods. 1b a 4 zákona o KRS, ale skôr toho, že podľa názoru tohto súdu samotné uvedené vnútroštátne ustanovenia porušujú určité ustanovenia Ústavy a práva Únie.
- 137 Za týchto okolností, ak by mal vnútroštátny súd napokon usúdiť, že z hľadiska vnútroštátneho práva, platného a účinného ku dňu, kedy došlo k vymenovaniu dotknutého sudcu, len samotná skutočnosť, že na Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd) prebiehalo konanie o odvolaní, aké je uvedené v bode 134 tohto rozsudku, nebola jasne takej povahy, že by mohla prezidentovi republiky zabrániť v tom, aby toto vymenovanie uskutočnil, nebolo by možné domnievať sa, že uvedené vymenovanie bolo uskutočnené za zjavného porušenia základných pravidiel uplatňujúcich sa v oblasti menovania sudcov, v zmysle judikatúry pripomenutej v bode 130 tohto rozsudku.
- 138 V druhom rade však vnútroštátny súd tiež informoval na jednej strane o tom, že k vymenovaniu dotknutého sudcu došlo pri porušení právoplatného rozhodnutia Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd), ktorým sa z titulu predbežného opatrenia nariadil odklad výkonu uznesenia č. 331/2018, pričom podľa vnútroštátneho súdu dôsledkom takéhoto odkladu výkonu malo byť to, že prezident republiky nebude môcť uskutočniť takéto vymenovanie.
- 139 V tejto súvislosti vnútroštátny súd poukázal na skutočnosť, tak ako to vyplýva z bodu 46 tohto rozsudku, že k uvedenému vymenovaniu teda došlo za porušenia ustanovení § 365 ods. 1, § 391 ods. 1 a § 398²¹ Občianskeho súdneho poriadku v spojení s § 44 ods. 3 zákona o KRS, ktorými sa tomuto súdu priznáva právomoc prijať takéto predbežné opatrenia, ako aj článkov 7 a 10 Ústavy, týkajúcich sa oddelenia výkonnej a súdnej moci a rovnováhy medzi týmito mocami, ako aj obmedzení, ktorými sa ohraničuje ich pôsobenie.

- 140 Na druhej strane vnútroštátny súd tiež zdôraznil, že ku dňu vymenovania dotknutého sudcu Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd) okrem iného prerušil konanie o odvolaní, ktoré bolo podané proti uzneseniu č. 331/2018, a to až do vydania rozsudku, ktorý mal Súdny dvor vydať na základe návrhu za začatie prejudiciálneho konania, podaného týmto istým vnútroštátnym súdom vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok A.B. a i. V tejto súvislosti pritom treba poukázať na to, že týmto návrhom na začatie prejudiciálneho konania chcel Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd) dosiahnuť práve to, aby mu Súdny dvor poskytol objasnenia, pokiaľ ide o súlad vyššie uvedených ustanovení § 44 ods. 1b a 4 zákona o KRS s právom Únie a s právom na účinný súdny prostriedok nápravy, ktoré toto právo Únie zaručuje.
- 141 Z vyššie uvedeného vyplýva, že v čase, keď došlo k vymenovaniu dotknutého sudcu, nebolo predovšetkým možné opomenúť skutočnosť, že účinky uznesenia č. 331/2018, ktorým sa vymenovanie dotknutej osoby navrhlo, boli pozastavené právoplatným súdnym rozhodnutím Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd). Ďalej bolo zjavné, že takéto pozastavenie bude v predmetnom prípade pretrvávať až dovtedy, kým Súdny dvor nerozhodne o prejudiciálnej otázke, s ktorou sa naň tento istý vnútroštátny súd obrátil rozhodnutím z 22. novembra 2018 vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok A.B. a i., a že uvedená otázka sa týkala práve toho, či právo Únie bráni ustanoveniam, akými sú ustanovenia § 44 ods. 1b a 4 zákona o KRS. Za týchto okolností bolo napokon tiež jasné, že odpoveď, ktorá sa očakávala od Súdneho dvora v uvedenej veci, bola spôsobilá priviesť Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd) k tomu, že by v súlade so zásadou prednosti práva Únie musel vylúčiť uplatnenie uvedených vnútroštátnych ustanovení, a prípadne zrušiť toto uznesenie KRS v celom rozsahu.
- 142 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že plná účinnosť práva Únie vyžaduje, aby súd rozhodujúci o spore, ktorý sa spravuje týmto právom, mohol nariadiť predbežné opatrenia s cieľom zabezpečiť plnú účinnosť súdneho rozhodnutia, ku ktorého vydaniu má dôjsť. Ak by totiž vnútroštátny súd, ktorý prerušil konanie až dovtedy, kým Súdny dvor neodpovie na jeho prejudiciálnu otázku, nemohol nariadiť predbežné opatrenia platné až do vydania jeho rozhodnutia v nadväznosti na odpoveď Súdneho dvora, potrebný účinok systému zavedeného v článku 267 ZFEÚ by bol oslabený (pozri v tomto zmysle rozsudky z 19. júna 1990, Factortame a i., C-213/89, EU:C:1990:257, body 21 a 22, ako aj z 9. novembra 1995, Atlanta Fruchthandelsgesellschaft a i. (I), C-465/93, EU:C:1995:369, bod 23, ako aj citovanú judikatúru). Efektivita tohto systému by bola ohrozená aj vtedy, ak by právna sila, ktorá sa prisudzuje takýmto predbežným opatreniam, mohla byť porušená, predovšetkým zo strany verejného orgánu patriaceho do členského štátu, v ktorom boli uvedené opatrenia nariadené.
- 143 Vymenovanie dotknutého sudcu, ku ktorému došlo pri porušení právnej sily, ktorá sa prisudzuje právoplatnému rozhodnutiu Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd) z 27. septembra 2018, a bez toho, aby sa počkalo na rozsudok Súdneho dvora vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok A.B. a i., ohrozilo efektivitu systému zavedeného v článku 267 ZFEÚ. V tejto súvislosti treba napokon poukázať na to, že Súdny dvor vo výroku svojho rozsudku A.B. a i. rozhodol, pričom sa v tejto súvislosti oprel o úvahy vyjadrené v bodoch 156 až 165 tohto rozsudku, že článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že bráni ustanoveniam, ktoré menia stav účinného vnútroštátneho práva a podľa ktorých:
- na jednej strane bez ohľadu na to, či uchádzač o miesto sudcu na takom súde, akým je Sąd Najwyższy (Najvyšší súd), podal odvolanie proti rozhodnutiu orgánu, akým je KRS, neprijal jeho kandidatúru, ale predložil kandidatúru iných uchádzačov prezidentovi republiky, toto rozhodnutie má konečnú povahu v rozsahu, v akom predkladá kandidatúru týchto iných uchádzačov, takže toto odvolanie nebráni vymenovaniu týchto posledných uvedených

uchádzačov prezidentom republiky, a že prípadné zrušenie uvedeného rozhodnutia v rozsahu, v akom nepredložilo odvolateľa na vymenovanie, nemôže viesť k novému posúdeniu jeho situácie na účely prípadného pridelenia dotknutého miesta, a

- na druhej strane takéto odvolanie sa nesmie zakladať na dôvode založenom na nesprávnom posúdení splnenia kritérií uchádzačmi, ktoré sa berú do úvahy pri rozhodovaní o predložení návrhu na vymenovanie,

ak sa ukáže, čo prináleží posúdiť vnútroštátnemu súdu na základe všetkých relevantných skutočností, že tieto ustanovenia sú spôsobilé vyvolať oprávnené pochybnosti u osôb podliehajúcich súdnej právomoci, pokiaľ ide o neovplyvniteľnosť sudcov vymenovaných prezidentom republiky na základe rozhodnutí KRS, vonkajšími činiteľmi, a najmä priamym alebo nepriamym vplyvom zákonodarnej a výkonnej moci, a pokiaľ ide o ich neutralitu vo vzťahu k protichodným záujmom, a tak viesť k absencii dojmu nezávislosti alebo nestrannosti týchto sudcov, ktorá by mohla narušiť dôveru, ktorú musí súdnictvo v demokratickej spoločnosti a v právnom štáte vzbudzovať u osôb podliehajúcich súdnej právomoci.

- 144 V tomto rozsudku A.B. a i. Súdny dvor rovnako uviedol, že v prípade preukázaného porušenia článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ sa zásada prednosti práva Únie má vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladá povinnosť vylúčiť uvedené ustanovenia v prospech uplatnenia vnútroštátnych ustanovení, ktoré boli predtým účinné, pričom sám vykoná preskúmanie stanovené týmito poslednými uvedenými ustanoveniami.
- 145 V treťom rade, ako vyplýva z bodu 49 tohto rozsudku, vnútroštátny súd tiež vo vzťahu k okolnostiam, za akých došlo k vymenovaniu dotknutého sudcu na základe uznesenia č. 331/2018, vyjadril, že má pochybnosti, pokiaľ ide o nezávislosť KRS, ktorá dotknutú osobu na toto vymenovanie navrhla.
- 146 Tieto pochybnosti vyplývajú jednak zo skutočnosti, že prebiehajúci mandát určitých členov dovtedy tvoriacich KRS, ktorého dĺžka bola 4 roky podľa článku 187 ods. 3 Ústavy, bol skrátený, a jednak z toho, že v dôsledku nedávno uskutočnených zmien zákona o KRS, pätnásť členov KRS, ktorí majú postavenie sudcov a ktorí boli predtým volení z radov svojich sudcovských kolegov, bolo, pokiaľ ide o novú KRS, určených časťou poľskej zákonodarnej moci, čo viedlo k tomu, že 23 z 25 členov, z ktorých sa skladá KRS v tomto novom zložení, bolo určených poľskou výkonnou a zákonodarnou mocou alebo je ich členom.
- 147 V tejto súvislosti mal Súdny dvor príležitosť vo viacerých nedávnych rozsudkoch spresniť, že samotná skutočnosť, že dotknutí sudcovia Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) sú vymenovaní prezidentom republiky, nemôže spôsobiť, že by boli voči nemu závislí, a ani nemôže vyvolávať pochybnosti o ich nestrannosti, ak dotknuté osoby po vymenovaní nie sú vystavené žiadnemu tlaku a nedostávajú pokyny pri výkone svojich funkcií [rozsudky z 19. novembra 2019, A. K. a i. (Nezávislosť disciplinárneho senátu Najvyššieho súdu), C-585/18, C-624/18 a C-625/18, EU:C:2019:982, bod 133; A.B. a i., bod 122, ako aj z 15. júla 2021, Komisia/Poľsko (Disciplinárny režim sudcov), C-791/19, EU:C:2021:596, bod 97].
- 148 V týchto istých rozsudkoch však Súdny dvor uviedol aj to, že zostáva nevyhnutné zabezpečiť, aby hmotnoprávne podmienky a procesné pravidlá, ktorými sa riadi prijímanie uvedených rozhodnutí o vymenovaní, boli také, že u osôb podliehajúcich súdnej právomoci nemôžu po vymenovaní dotknutých osôb vyvolať oprávnené pochybnosti, pokiaľ ide o neovplyvniteľnosť dotknutých sudcov vonkajšími činiteľmi a ich neutralitu vo vzťahu k jednotlivým záujmom, o ktorých

rozhodujú, a že na tento účel je dôležité najmä to, aby boli uvedené podmienky a postupy navrhnuté tak, aby spĺňali požiadavky pripomenuté v bodoch 109 a 110 tohto rozsudku [rozsudky z 19. novembra 2019, A. K. a i. (Nezávislosť disciplinárneho senátu Najvyššieho súdu), C-585/18, C-624/18 a C-625/18, EU:C:2019:982, bod 134; A.B. a i., bod 123, ako aj z 15. júla 2021, Komisia/Poľsko (Disciplinárny režim sudcov), C-791/19, EU:C:2021:596, bod 98 a citovaná judikatúra].

- 149 Po tom, čo Súdny dvor poukázal na to, že na základe článku 179 Ústavy sú sudcovia Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) menovaní prezidentom republiky na návrh KRS, to znamená orgánu povereného článkom 186 Ústavy úlohou strážcu nezávislosti súdov a sudcov, uviedol, že zásah takéhoto orgánu v kontexte postupu vymenovania sudcov môže v zásade prispieť k väčšej objektivite tohto postupu tým, že objektívne vymedzí rozhodovací priestor, ktorý má prezident republiky pri výkone právomoci, ktorá mu je takto zverená, pričom však spresnil, že to platí len pod podmienkou, že uvedený orgán je sám dostatočne nezávislý od zákonodarnej a výkonnej moci aj od orgánu, ktorému má predložiť takýto návrh na vymenovanie [rozsudky z 19. novembra 2019, A. K. a i. (Nezávislosť disciplinárneho senátu Najvyššieho súdu), C-585/18, C-624/18 a C-625/18, EU:C:2019:982, body 136 až 138; A. B. a i., body 124 a 125, ako aj z 15. júla 2021, Komisia/Poľsko (Disciplinárny režim sudcov), C-791/19, EU:C:2021:596, body 99 a 100, ako aj citovaná judikatúra].
- 150 Súdny dvor pritom nedávno rozhodol, že obidve okolnosti, ktoré zmieňuje vnútroštátny súd a o ktoré ide v bode 146 tohto rozsudku, v spojení so skutočnosťou, že tieto okolnosti zapadajú do kontextu, v ktorom sa očakávalo, že v rámci Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) bude treba čoskoro obsadiť viacero miest, mohli vyvolať oprávnené pochybnosti, pokiaľ ide o nezávislosť KRS a jej úlohu na postupe menovania, ktorý mal viesť k uvedeným vymenovaniam na pozície sudcu Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) [pozri v tomto zmysle rozsudok z 15. júla 2021, Komisia/Poľsko (Disciplinárny režim sudcov), C-791/19, EU:C:2021:596, body 104 až 108].
- 151 Vo štvrtom rade, pokiaľ ide o osobitné okolnosti, za akých bol dotknutý sudca vymenovaný prezidentom republiky ako sudca v rámci senátu pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné, a následne bolo jeho úlohou prijať sporné rozhodnutie, treba poukázať na to, že z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že po prvé k uvedenému vymenovaniu a vydaniu uvedeného rozhodnutia došlo napriek tomu, že na Sąd Najwyższy (Izba Cywilna) [Najvyšší súd (občianskoprávny senát)] bol v kontexte sporu vo veci samej podaný návrh na vylúčenie, smerujúci proti všetkým sudcom, ktorí vtedy vykonávali funkciu v rámci senátu pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné. Po druhé z údajov uvedených v tomto rozhodnutí tiež vyplýva, že dôvody uvádzané na podporu tohto návrhu na vylúčenie sa predovšetkým týkali okolností, za akých došlo k vymenovaniam sudcov, z ktorých sa skladá uvedený senát, t. j. okolností, ktoré sú v mnohých smeroch analogické s tými, ktorými sa riadilo vymenovanie samotného dotknutého sudcu.
- 152 S výhradou konečných posúdení, ktoré v tejto súvislosti prináležia vnútroštátnemu súdu, okolnosti uvedené v bodoch 138 až 151 tohto rozsudku, posudzované spoločne, sú takej povahy, že môžu viesť k záveru, že k vymenovaniu dotknutého sudcu došlo za zjavného porušenia základných pravidiel postupu menovania sudcov na Sąd Najwyższy (Najvyšší súd), ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zriadenia a fungovania predmetného súdneho systému, v zmysle judikatúry pripomenutej v bode 130 tohto rozsudku.

- 153 Ďalej a s tou istou výhradou, všetky uvedené okolnosti môžu tiež priviesť vnútroštátny súd k tomu, aby dospel k záveru, že podmienky, za akých takto došlo k vymenovaniu dotknutého sudcu, ohrozili integritu výsledku, ku ktorému viedol proces menovania, o aký ide vo veci samej, a to tým, že prispeli k tomu, aby sa u osôb podliehajúcich súdnej právomoci vyvolali oprávnené pochybnosti, pokiaľ ide o neovplyvniteľnosť tohto sudcu z vonkajšieho hľadiska a jeho neutralitu vo vzťahu k protichodným záujmom, ako aj absenciu zdania jeho nezávislosti alebo nestrannosti, spôsobilé narušiť dôveru, ktorú musí justícia vyvolávať u uvedených osôb podliehajúcich súdnej právomoci v demokratickej spoločnosti a v právnom štáte.
- 154 Ak vnútroštátny súd dospeje k takýmto záverom, potom bude potrebné usudzovať, že okolnosti, za ktorých takto došlo k vymenovaniu dotknutého sudcu, sú v predmetnom prípade takej povahy, že môžu brániť splneniu podmienky vyplývajúcej z článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ, podľa ktorej v prípade, že súd, akým je aj súd, na ktorom uvedený sudca v predmetnom prípade zasadal v rozhodovacom zložení samosudcu, má rozhodovať o opatrení spočívajúcom v preradení bez súhlasu sudcu, ktorý tak ako W.Ž môže mať za úlohu vykladať a uplatňovať právo Únie, musí byť takýto súd nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, v zmysle tohto ustanovenia.
- 155 V takomto prípade bude ešte vnútroštátnemu súdu prináležať, aby v odpovediach, ktoré má poskytnúť na otázky, ktoré mu položil Sąd Najwyższy (Izba Cywilna) [Najvyšší súd (občianskoprávny senát)], zasadajúci v zložení troch sudcov, spresnil, že uvedený súd musí v súlade so zásadou prednosti práva Únie považovať sporné rozhodnutie za neplatné, pričom tomu nemôže brániť žiadne ustanovenie vnútroštátneho práva.
- 156 V tejto súvislosti totiž treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry zásada prednosti práva Únie zakotvuje prednostné postavenie tohto práva pred právom členských štátov. Táto zásada preto ukladá všetkým orgánom členských štátov povinnosť zaručiť plný účinok jednotlivých noriem Únie, pričom právo členských štátov nemôže mať vplyv na účinok priznaný týmto rôznym normám na území uvedených štátov (rozsudok z 18. mája 2021, Asociația „Forumul Judecătorilor din România“ a i., C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 a C-397/19, bod 244, ako aj citovaná judikatúra).
- 157 Zo zásady prednosti práva Únie teda vyplýva, že ak sa členský štát odvoláva na ustanovenia vnútroštátneho práva, hoci aj ústavnej povahy, nemôže to ohroziť jednotu a účinnosť práva Únie. Z ustálenej judikatúry totiž vyplýva, že účinky spojené so zásadou prednosti práva Únie sú záväzné pre všetky orgány členského štátu, pričom tomu najmä nemôžu brániť vnútroštátne ustanovenia, vrátane tých ústavných (pozri v tomto zmysle rozsudok z 18. mája 2021, Asociația „Forumul Judecătorilor din România“ a i., C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 a C-397/19, bod 245, ako aj citovanú judikatúru).
- 158 Osobitne platí, že každý vnútroštátny súd, ktorému bolo v rámci jeho právomoci predložené podanie, je ako orgán členského štátu povinný neuplatniť v prejednávanej spore vnútroštátne ustanovenie, ktoré je v rozpore s ustanovením práva Únie s priamym účinkom (rozsudok z 18. mája 2021, Asociația „Forumul Judecătorilor din România“ a i., C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 a C-397/19, bod 248, ako aj citovaná judikatúra).
- 159 Platí tak, že vzhľadom na to, že článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ ukladá členským štátom jasnú a presnú povinnosť dosiahnuť výsledok, ktorá nie je spojená s nijakou podmienkou, pokiaľ ide o nezávislosť charakteristickú pre súdy, ktoré majú vykladať a uplatňovať právo Únie, Sąd Najwyższy (Izba Cywilna) [Najvyšší súd (občianskoprávny senát)], zasadajúci v zložení troch

sudcov, bude povinný zaručiť v rámci svojich právomocí plný účinok tohto ustanovenia (pozri v tomto zmysle rozsudok z 18. mája 2021, Asociația „Forumul Judecătorilor din România“ a i., C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 a C-397/19, bod 250, ako aj citovanú judikatúru), čo si v predmetnom prípade a s výhradou posúdení prináležiacich vnútroštátnemu súdu vzhľadom na to, čo je vyjadrené v bode 39 tohto rozsudku, bude vyžadovať, aby sa toto rozhodnutie považovalo za neplatné.

- 160 V tejto súvislosti treba ešte spresniť, že ak vnútroštátny súd dospeje k záveru, že takéto rozhodnutie bolo vydané súdom, ktorý nie je nezávislý a nestranný a nie je zriadený zákonom, v zmysle práva Únie, v predmetnom prípade nebude možné sa účinne odvolávať na žiadny zreteľ založený na zásade právnej bezpečnosti alebo súvisiaci s údajnou právnou silou rozhodnutej veci s cieľom zabrániť tomu, aby súd, akým je Sąd Najwyższy (Izba Cywilna) [Najvyšší súd (občianskoprávny senát)], zasadiaci v zložení troch sudcov, považoval takéto rozhodnutie za neplatné.
- 161 So zreteľom na všetky vyššie uvedené úvahy je na položenú otázku potrebné odpovedať tak, že článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ a zásada prednosti práva Únie sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd, na ktorý je podaný návrh na vylúčenie, pripojený k odvolaniu vo veci sťažnosti, ktorou sudca vykonávajúci funkciu na súde, ktorý je spôsobilý vykladať a uplatňovať právo Únie, napadol rozhodnutie, ktorým došlo k jeho preradeniu bez jeho súhlasu, musí v prípade, že je takýto dôsledok z hľadiska danej procesnej situácie nevyhnutný na zabezpečenie prednosti práva Únie, považovať za neplatné rozhodnutie, ktorým súd, rozhodujúci v poslednom stupni a zasadiaci v rozhodovacom zložení samosudcu, zamietol uvedené odvolanie, pokiaľ zo všetkých podmienok a okolností, za akých sa uskutočnil proces vymenovania tohto samosudcu, vyplýva, že k tomuto vymenovaniu došlo za zjavného porušenia základných pravidiel, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zriadenia a fungovania predmetného súdneho systému, a že integrita výsledku, ku ktorému uvedený proces viedol, je ohrozená tým, že sa u osôb podliehajúcich súdnej právomoci vyvolávajú oprávnené pochybnosti, pokiaľ ide o nezávislosť a nestrannosť dotknutého sudcu, takže uvedené rozhodnutie nemožno považovať za rozhodnutie vydané nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, v zmysle uvedeného článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ.

O trovách

- 162 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol takto:

Článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ a zásada prednosti práva Únie sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd, na ktorý je podaný návrh na vylúčenie, pripojený k odvolaniu vo veci sťažnosti, ktorou sudca vykonávajúci funkciu na súde, ktorý je spôsobilý vykladať a uplatňovať právo Únie, napadol rozhodnutie, ktorým došlo k jeho preradeniu bez jeho súhlasu, musí v prípade, že je takýto dôsledok z hľadiska danej procesnej situácie nevyhnutný na zabezpečenie prednosti práva Únie, považovať za neplatné rozhodnutie, ktorým súd, rozhodujúci v poslednom stupni a zasadiaci v rozhodovacom zložení

samosudcu, zamietol uvedené odvolanie, pokiaľ zo všetkých podmienok a okolností, za akých sa uskutočnil proces vymenovania tohto samosudcu, vyplýva, že k tomuto vymenovaniu došlo za zjavného porušenia základných pravidiel, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zriadenia a fungovania predmetného súdneho systému, a že integrita výsledku, ku ktorému uvedený proces viedol, je ohrozená tým, že sa u osôb podliehajúcich súdnej právomoci vyvolávajú oprávnené pochybnosti, pokiaľ ide o nezávislosť a nestrannosť dotknutého sudcu, takže uvedené rozhodnutie nemožno považovať za rozhodnutie vydané nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, v zmysle uvedeného článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ.

Podpisy